

**T.C.
BİLECİK VALİLİĞİ**

**İL GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
MÜDÜRLÜĞÜ**

**2016 YILI
İL BRİFİNGİ**

**Hacı Dursun YILDIZ
İL Müdürü**

İÇİNDEKİLER

1. KURUMUN GENEL TANIMI.....	2
2. GENEL TARIMSAL YAPI	9
3. 2016 YILI İL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI.....	23
3.1. GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI.....	23
3.2.BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI.....	27
3.3. HAYVAN SAĞLIĞI, YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI	41
3.4. TARIMSAL ALTYAPI VE ARAZİ DEĞERLENDİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI	52
3.5. ARAZİ EDİNDİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI	56
3.6. KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI	59
3.7.KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI	65
3.8. İDARİ VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI.....	74

1. KURUMUN GENEL TANIMI

1.1. Yasal Dayanak

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kurulması; 06.04.2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 03.06.2011 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmündeki Kararname (KHK/639), 08.06.2011 tarih ve 27958 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kararname ile taşra teşkilatlarının kuruluşu da hükme bağlanmıştır. Bilecik İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü bu kanun hükmündeki kararname esaslarına göre faaliyetlerini sürdürmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı

"Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Taşra Teşkilatının Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönergenin" 4 üncü maddesine göre İl Müdürlüğü; Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü, Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü, Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü, Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü, Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü, Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü, İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü ile Arazi Edindirme Şube Müdürlüğünden oluşmaktadır. . İlimiz Bozüyük, Gölpazarı, İnhisar, Söğüt, Osmaneli, Pazaryeri, Yenipazar İlçelerinde Bakanlık İlçe Müdürlüğü bulunmaktadır. İlçe Müdürlükleri "Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Taşra Teşkilatının Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönergenin" 8. maddesine göre faaliyetlerini sürdürmektedir.

a) İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,

b) Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,

c) Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleşebilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile işbirliği yapmak,

ç) Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla işbirliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,

d) İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,

e) Tarım ürünlerinin işlenip, değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,

f) İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,

g) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,

ğ) İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve parazite hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları, gerekse Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,

h) İl dâhilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,

ı) Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,

i) Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik vb. merkezleri yönetmek; özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,

j) Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek

k) Özel sektörde kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,

l) İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,

m) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,

n) İl dâhilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları enemek,

o) İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,

ö) İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

p) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenirliliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,

r) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldırarak, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.

s) Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,

ş) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkânlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,

t) Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dâhilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,

u) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlar ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,

ü) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim isleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,

v) Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,

y) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek, tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,

z) Tohumluk, süs bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,

aa) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili ile ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,

bb) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar il düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,

cc) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,

çç) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,

dd) Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler

yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek,

ee) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,

ff) İl dâhilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,

gg) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,

hh) İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,

ıı) İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,

ii) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,

jj) Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,

kk) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,

ll) İlde bulunan toprak-bitki-sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

mm) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

nn) Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,

oo) İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımını için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, Tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,

öö) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,

pp) İlde Kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,

rr) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri yapmak,

ss) İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,

şş) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak,

tt) İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.

uu) Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve Vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

1.3. Kadro ve Personel Durumu

Tablo 1: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü Personel Listesi

Sınıfı	Merkez	Bozüyük	Osmaneli	Söğüt	Gölpazarı	Pazaryeri	Yenişehir	İnhisar	Toplam
İl Müdürü	1	-	-	-	-	-	-	-	1
İl Müdür Yardımcısı	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Avukat	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Şube Müdürü	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Şube Müdür Vekili	6	-	-	-	-	-	-	-	6
İlçe Müdürü	-	-	-	-	-	1	-	-	1
İlçe Müdür Vekili	-	1	1	1	1	-	1	1	6
Ziraat Mühendisi	23	7	6	3	1	2	-	1	43
Mühendis 4/B	1	-	-	1	-	-	-	-	2
Harita Mühendisi	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Harita Mühendisi 4/B	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Gıda Mühendisi	2	1	-	-	-	-	-	-	3
Su Ürünleri Mühendisi	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Veteriner Hekim	10	6	4	3	4	3	1	1	33
Veteriner Hekim 4/B	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tekniker	4	3	-	-	1	2	1	-	11
Harita Teknikeri	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Ziraat Teknisyeni	3	1	2	2	1	-	-	-	9
Gıda Teknisyeni	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Teknisyen (Diğer)	3	2	-	-	-	-	-	-	5
Vet.Sağlık Teknikeri	2	1	-	-	-	-	-	1	4
Vet.Sağlık Teknisyeni	2	1	2	-	1	-	-	-	6
Sağlık Teknikeri	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Sayman	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ayniyat Saymanı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sivil Sav.Uzmanı	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Bilgisayar İşletmeni	2	1	-	-	-	-	-	-	3
Sosyolog	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Ambar Memuru	1	-	-	-	-	1	-	-	2
Memur	1	-	-	1	-	-	-	-	2
V.H.K.İ.	1	1	-	-	-	-	-	-	2
Şoför	2	1	-	-	1	1	-	-	5
Hizmetli	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Daimi İşçi	27	2	-	1	3	1	1	1	36
4/C	3	-	-	-	2	-	1	-	6
Toplam	106	28	15	13	15	11	5	5	197

2. GENEL TARIMSAL YAPI

2.1. Nüfus Bilgileri

Bilecik ili yüzölçümü 4.307 km² dir. Bilecik nüfus yoğunluğu 51 kişi/km²'dir.

Toplam Nüfus : 218.297

Toplam Kent Nüfus : 174.671

Toplam Kırsal Nüfus : 43.626

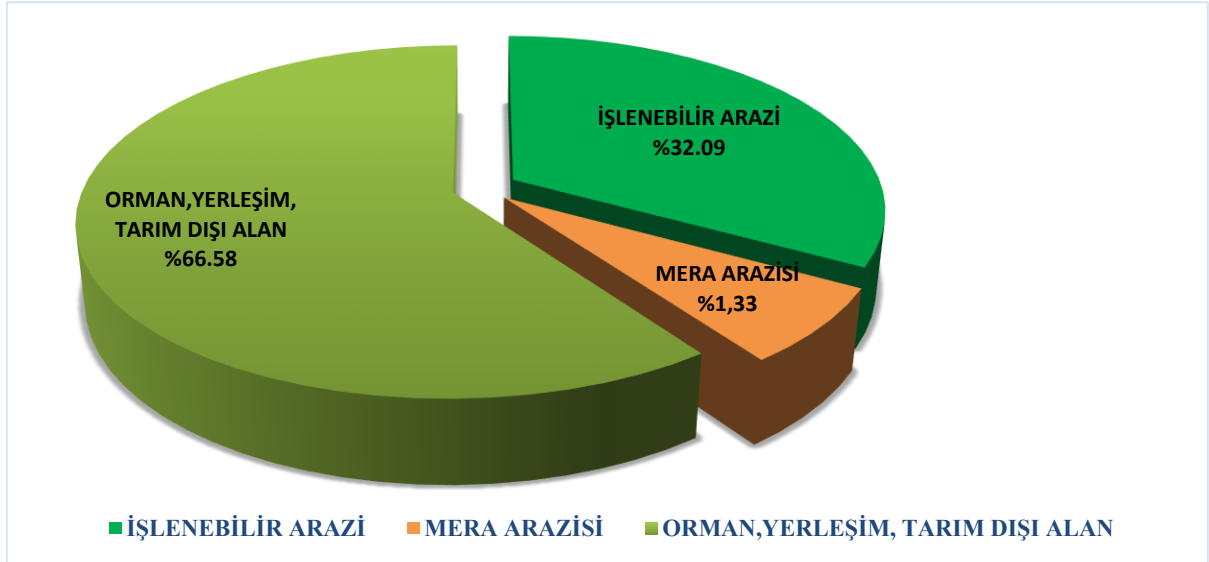
İlçe Sayısı : 8

Köy Sayısı : 245

Tablo 2: Toprak Varlığı

Toprak Varlığı Dağılımı	Alan (Da)	(%)
Tarım Alanı	1.381.990	32.09
Çayır – Mera Alanı	57.323,4	1,33
Orman, Yerleşim ve Tarıma Elverişsiz Alanlar	2.867.686,6	66,58
Toplam	4.307.000	100

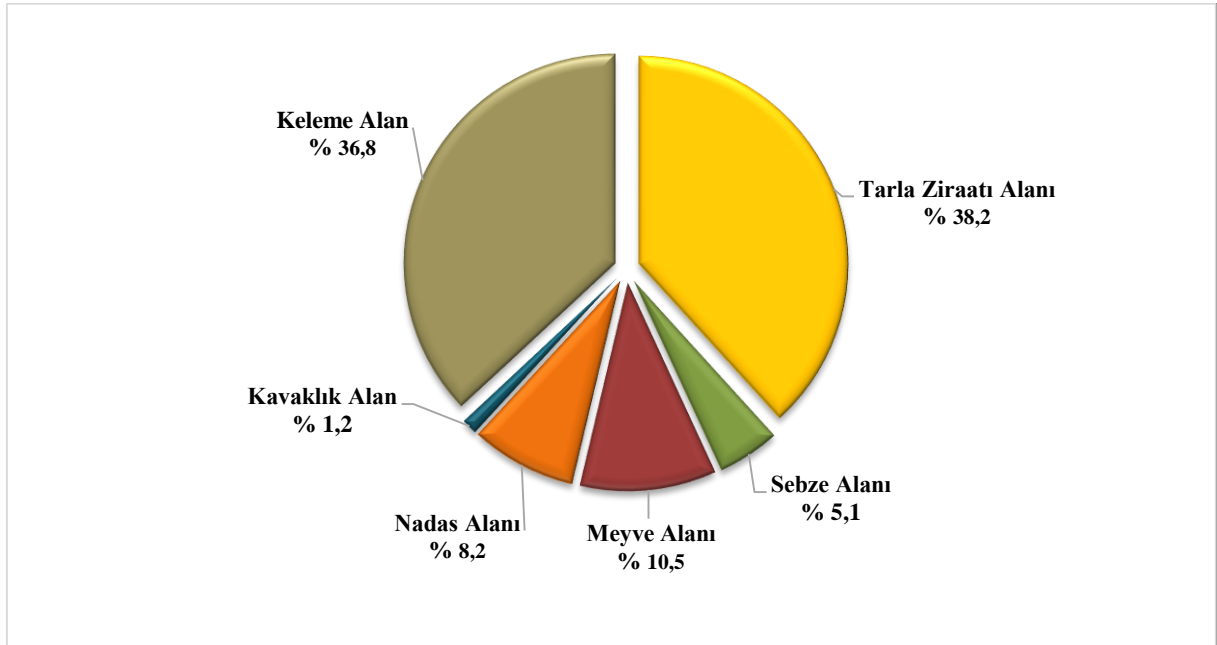
Grafik 1: İlimiz Toprak Varlığı Dağılımı

Tablo 3: Tarım Alanlarının Dağılımı

Tarım Alanı Türü	Alan (Da)	% Dağılım
Tarla Ziraatı Alanı	527.663	38,2
Sebze Alanı	66.606	4,8
Örtüaltı Sebze Alanı	3.860	0,3
Meyve Alanı	145.839	10,5
Nadas Alanı	112.599	8,2
Kavaklık Alan	16.584	1,2
Keleme Alan	508.839	36,8
Toplam	1.381.990	100

Grafik 2: 2016 Yılı Tarım Alanları Dağılımı

Bilecik'te ;

30 çeşit tarla,

23 çeşit meyve,

27 çeşit sebze

Toplam 80 tür bitkisel tarım ürünü yetiştirilmektedir.

2.2. Tarım Havzaları

İlimiz Güney Marmara ve Söğüt Havzası içerisinde yer almaktadır. Bakanlığımız tarafından çalışmaları yürütülen "Türkiye Milli Tarım Destekleme Modeli" kapsamında havza bazında 2017 yılında desteklenecek ürünlerin dağılımı tabloda sunulmuştur.

Tablo 4: 2017 Yılı Havza Bazında Desteklenecek Ürünler

İlçeler	Desteklenecek Ürünler	Ürün Sayısı
Bozüyük	Arpa, Buğday, Nohut, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Yulaf	6
Gölpazarı	Arpa, Buğday, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Yulaf	5
İnhisar	Arpa, Buğday, Yem Bitkileri, Yulaf, Zeytinyağı	5
Merkez	Arpa, Buğday, Kanola, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Yulaf	6
Osmaneli	Arpa, Buğday, Ayçiçeği (Yağlık), Yem Bitkileri, Zeytinyağı	5
Pazaryeri	Arpa, Buğday, Kuru Fasulye, Triticale, Yem Bitkileri, Yulaf	6
Söğüt	Arpa, Buğday, Çavdar, Triticale, Yem Bitkileri	5
Yenipazar	Arpa, Buğday, Çavdar, Triticale, Yem Bitkileri	5

2.3. Akarsular

2.3.1. Sakarya Nehri

Sakarya Nehri Bilecik ilinin başlıca akarsuyudur. Sakarya, İnhisar ilçesi yakınlarında Bilecik topraklarına girer; kuzey-güney yönünde akarak ili doğu ve batı olmak üzere iki parçaya böler. Vezirhan'ın kuzeyinde Karasu Deresi, Osmaneli ilçesi yakınlarında da Göksu Çayını alarak kuzeye yönelir. Taşıdığı su miktarı bakımından Türkiye'nin önemli akarsuları arasında yer alır. Nehrin toplam uzunluğu 824 km'dir. Yaklaşık onda birlik kısmı (80 km) Bilecik sınırları içinde akar. Ortalama debisi 100 m³/sn, ortalama derinliği 1,5 metre, en fazla derinliği ise 5 metre kadardır.

2.3.1.Karasu

Bozüyük'ten doğup, Bilecik Merkez ilçe sınırları içine Karasu Boğazından girerek bu noktadan 500 metre sonra Vezirhan'da Sakarya Nehrine kavuşur. Debisi düzensiz olup 0,9m³/sn ile 72,6 m³/sn arasında değişmekte ve ortalama debisi 3,6 m³/sn'dir. Göynük Çayı, Göksu Deresi, Sarısu Deresi ve Hamsu Deresi diğer küçük akarsulardır.

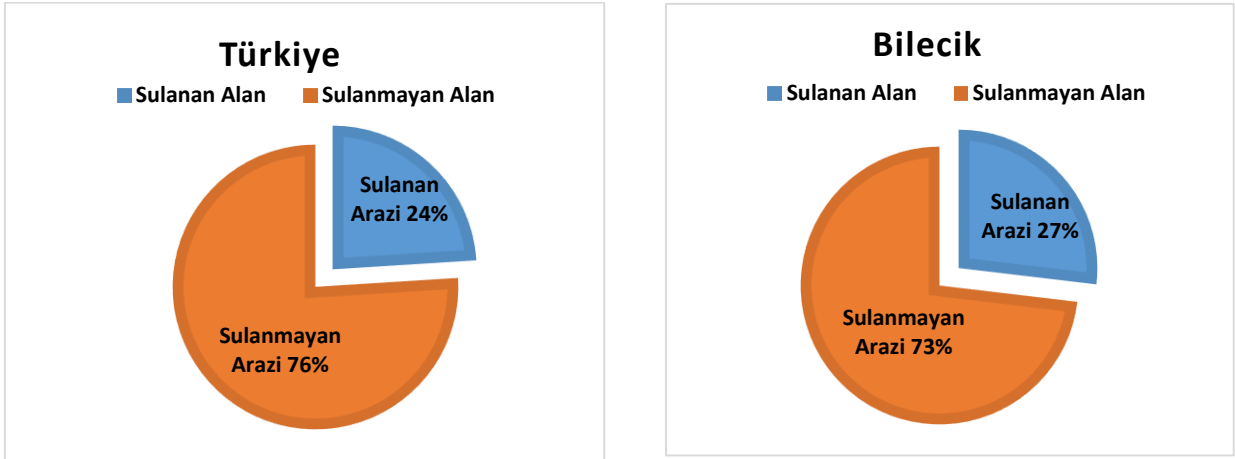
Tablo 5: Su Kaynakları Durumu

Bilecik İli Su Kaynakları Potansiyeli	
Yerüstü Suyu (İl Çıkışı Toplam Ort. Akımı)	320,0 Hm ³ /Yıl
Yer Altı Suyu (İldeki Toplam Emn.Rezerv.)	54,7 Hm ³ /Yıl
Toplam Su Potansiyeli	374,7 Hm³/Yıl

Tablo 6: Sulanma Durumu

Sulama Kuruluşları ve Sulama Alanları (Ha)	
İl Özel İdaresi Sulamaları	12.697,84
DSİ Sulamaları	19.055
Halk Sulaması	5.391
Toplam	37.143,84

Grafik 3: Tarım Arazilerinin Sulanma Durumu

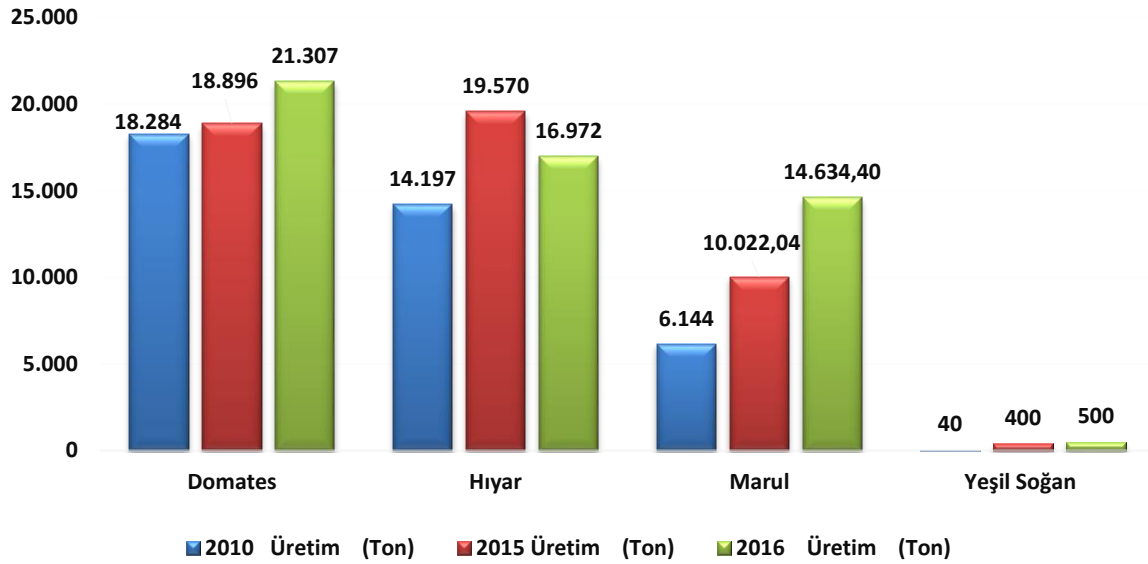

Tablo 7: İlçelerimizde Örtü Altı Yetiştiriciliğinin Dağılımı

İlçe Adı	Köy Sayısı	İşletme Sayısı	Toplam Plastik Sera Alanı (Da)	Toplam Yüksek Tünel Alanı (Da)
Gölpazarı	2	11	50	0
İnhisar	7	130	650	0
Merkez	5	17	65	0
Osmaneli	10	22	0	37
Pazaryeri	3	6	5	0
Söğüt	7	450	3.050	0
Yenişehir	3	3	0	3
Toplam	37	639	3.820	40

Kaynak İVA (Not:2016 verileri kesinleşmemiştir.)

Grafik 4: Yıllar İtibariyle Örtüaltı Üretimi

Örtüaltı alanlarımızda domates, hıyar, marul, taze soğan yetiştirilmektedir.

2016 Yılı toplam örtüaltı üretim

53.374 tondur.

Örtüaltı üretim alanları her yıl artma eğilimindedir.

Tablo 8: 2016 yılı Tarım (Kültür) Alanlarının İlçeler Üzerinden Dağılımı

İlçeler	Toplam Alan (Da)	Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı (Da)	Nadas Alanı (Da)	Sebze Bahçeleri Alanı (Da)	Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkilerinin Alanı (Da)
Merkez	144.359	96.371	18.000	11.618	18.370
Bozüyük	164.751	119.455	39.779	2.089	3.428
Gölpazarı	115.570	64.721	4.500	9.322	37.027
İnhisar	20.170	6.250	2.000	500	11.420
Osmaneli	133.342	50.123	3.025	31.597	48.597
Pazaryeri	92.544	62.961	24.254	2.856	2.473
Söğüt	87.542	54.035	16.785	7.706	9.016
Yenişehir	94.429	73.747	4.256	918	15.508
Toplam	852.707	527.663	112.599	66.606	145.839

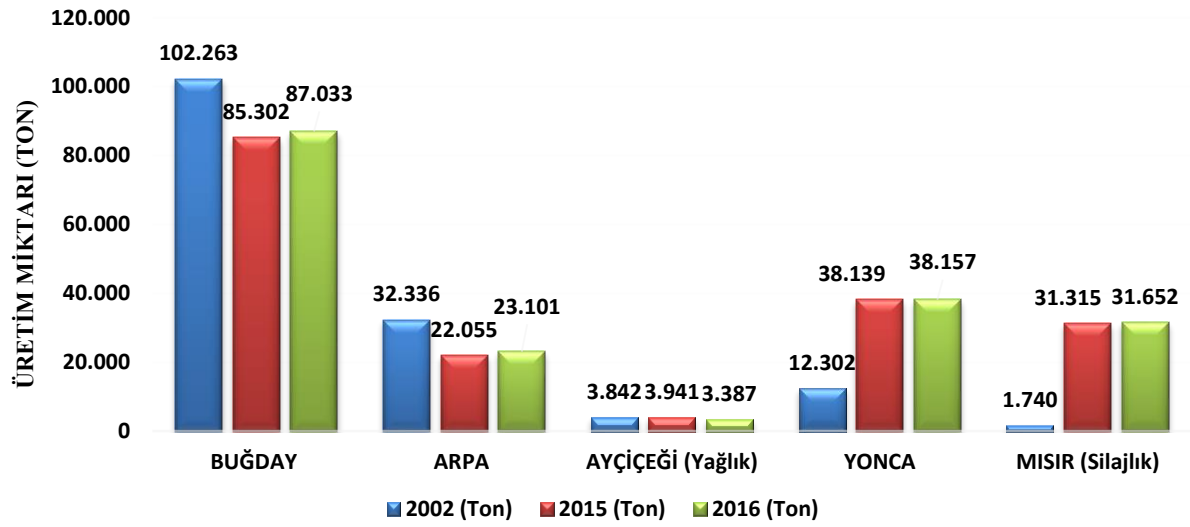
Kaynak:İVA (Not:2016 yılı verileri kesinleşmemiştir.)

Tablo 9: Bitkisel Üretim

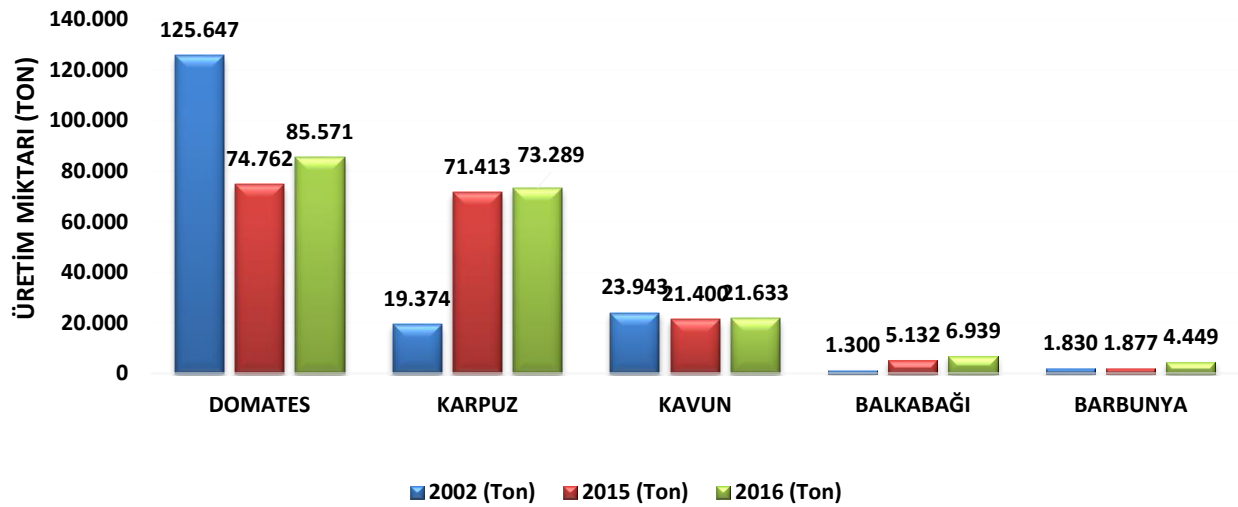
Ürün Grupları	Tür	Ekilen Alan (Da)	Üretim (Ton)	Verim (kg/da)
Tarla Ürünleri	Buğday	315.638	87.033	276
	Arpa	85.164	23.101	271
	Çavdar	6.035	1.747	289
	Yulaf (Yeşil Ot)	14.795	18.217	1.231
	Fasulye	2.545	449	176
	Nohut	9.065	1.253	138
	Ayçiçeği (Yağlık)	21.651	3.387	156
	Aspir	680	94,6	139
	Mısır (Silajlık)	7.116	31.652	4.448
	Korunga (Yeşil Ot)	5.085	6.029	1.186
	Yonca	17.784	38.157	2.146
	Şerbetçiotu	3.415	1.845	540
	Soğan	2.169	2.560	1.180
Sebze	Balkabağı	3.708	6.939,45	1.871
	Barbunya	4.630	4.449	961
	Bezelye	2.375	1.709,63	720
	Biber (Tüm Çeşitler)	4.695	10.154,95	2.163
	Domates	13.746	85.571,18	6.225
	Fasulye	5.054	4.979,92	985
	Ispanak	3.130	3.694,50	1.180
	Karpuz	13.955	73.289	5.252
	Kavun	9.275	21.633	2.332
	Patlıcan	970	3.040	3.134
	Soğan (Taze)	1.430	2.584	1.807
Örtüaltı	Domates	2.111	21.307	10.093
	Hıyar	1.681	16.932	10.073
	Marul	4.965	14.634,40	2.948
	Yeşil Soğan	250	500	2.000
Meyve	Kiraz	24.374	7.648	314
	Şeftali	26.545	28.670	1.080
	Zeytin	16.440	3.732	227
	Vişne	13.360	2.071	155
	Üzüm	13.707	6.398	467
	Ceviz	30.983	2.268	73
	Ayva	5.158	8.954,13	1.736
	Elma	4.568	2.831	620
	Erik	3.180	2.217	697
	Nar	3.278	6.572	2.005
Armut	1.350	741	549	

Kaynak: İVA (İstatistik Veri Ağı)

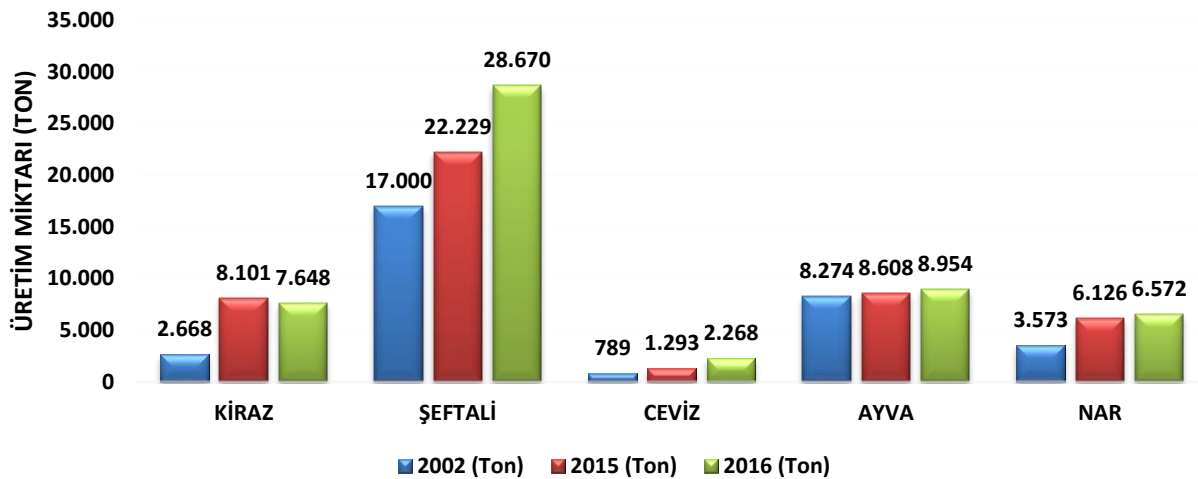
Grafik 5: Yıllar İtibariyle Tarla Ürünleri Üretimi

Grafik 6: Yıllar İtibariyle Açıkta Sebze Üretimi

Grafik 7 : Yıllar İtibariyle Meyve Üretimi

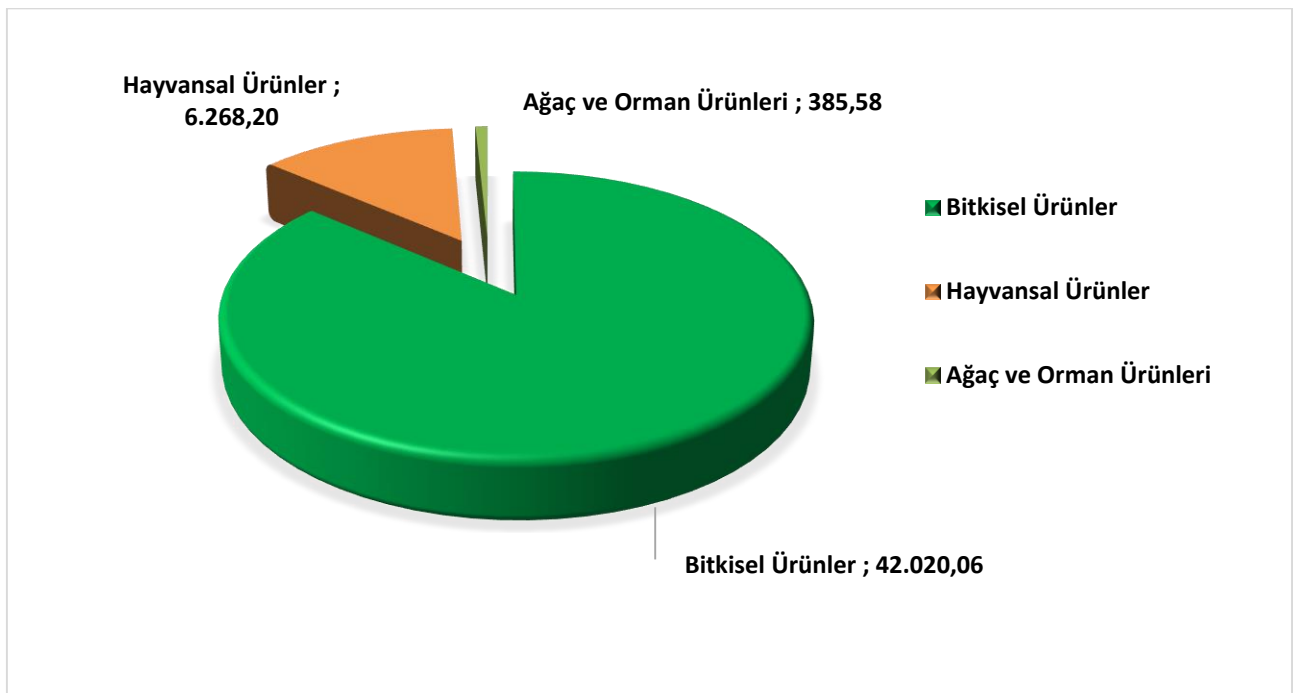

Tablo 10: İlimiz Tarım Ürünleri İhracat Rakamları

Ürünler	Türkiye (1000 TL)	Bilecik 2015 (1000 TL)	Bilecik 2016 (1000 TL)	Bilecik/Türkiye Oranı (%)
Bitkisel Ürünler	43.007.075,48	29.267,79	42.020,06	0,10
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	19.227.251,01	27.105,64	41.980,04	0,22
Yaş Meyve ve Sebze	5.979.193,29	0,00	0,00	-
Meyve Sebze Mamulleri	3.995.028,28	0,00	0,00	-
Kuru Meyve ve Mamulleri	3.923.503,08	0,00	0,00	-
Fındık ve Mamulleri	6.007.190,74	0,00	0,00	-
Zeytin ve Zeytinyağı	576.703,26	0,00	0,63	0,0001
Tütün ve Mamulleri	3.052.410,30	0,00	0,00	-
Süs Bitkileri ve Mamulleri	245.795,51	0,00	39,39	0,02
Hayvansal Ürünler	5.713.305,27	2.162,15	6.268,20	0,11
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	5.713.305,27	2.162,15	6.268,20	0,11
Ağaç ve Orman Ürünleri	12.395.979,52	420,64	385,58	0,003
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	12.395.979,52	420,64	385,58	0,003
Toplam	61.116.360,27	31.850,58	48.673,84	0,08

Kaynak:(tim.org.tr rakamları)

Grafik 8: 2016 Yılı İlimiz Tarım Ürünleri İhracatı (1000 TL)

Tablo 11: İlçeler Bazında Hayvan Varlığı

İlçeler	Büyükbaş			Küçükbaş			Tek Tırnaklı			Kedi -Köpek	
	Sığır	Manda	Toplam	Koyun	Keçi	Toplam	At	Katır	Eşek	Köpek	Kedi
Merkez	6.133	3	6.136	8.143	6.995	15.138	7		18	799	52
Bozüyük	5.998	-	5.998	14.026	1.960	15.986	3		19	492	56
Gölpazarı	4.052	1	4.053	8.496	3.479	11.975	3		17	548	71
İnhisar	186	-	186	5.035	8.729	13.764	4	1	28	251	34
Osmaneli	3.996	8	4.004	7.218	7.718	14.936		1	8	844	46
Pazaryeri	4.704	2	4.706	8032	1.996	10.028	27	2	7	457	49
Söğüt	3.615	-	3.615	15.633	8.702	24.335	1	1	45	594	67
Yenipazar	3.926	-	3.926	2.927	2.098	5.025	3		42	106	23
Toplam	32.610	14	32.624	69.510	41.667	111.187	48	5	184	4.091	398

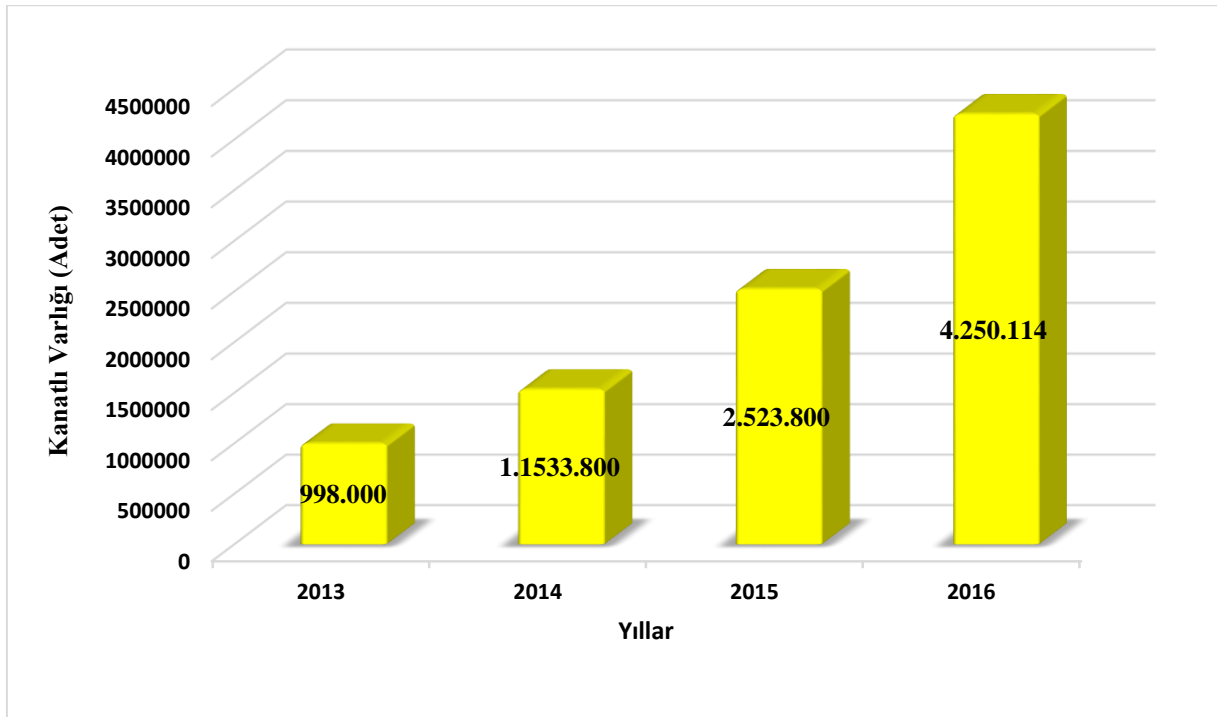
Tablo 12: 2016 Yılı İlçeler Bazında Kanatlı Mevcutları (Köy Tavukları)

İlçeler	Kanatlı Türleri					
	Tavuk	Hindi	Ördek	Kaz	Güvercin	Diğer Kümes Hayvanları
Merkez	5.372	277	156	115	416	44
Bozüyük	1.398	103	45	45	64	-
Gölpazarı	11.245	579	498	134	235	108
İnhisar	496	27	6	35	29	-
Osmaneli	3.791	248	74	83	591	-
Pazaryeri	2.893	124	85	108	56	-
Söğüt	1.294	146	67	147	232	142
Yenipazar	2.064	618	278	987	216	-
Toplam	28.553	2.122	1.209	1.654	1.839	294

Tablo 13: 2016 İlçeler Bazında Kanatlı Mevcutlar (Ticari İşletmeler)

İlçe Adı	Kanatlı Türleri					
	Yumurtacı	Broiler	Damızlık	Toplam	Kuluçkahane	Kesimhane
Merkez	-	357.000	-	357.000	-	-
Bozüyük	146.000	280.000	96.300	522.300	2.130.000	-
Gölpazarı	250	270.380	300.000	570.630	-	-
İnhisar	-	42.500	-	42.500	-	-
Osmaneli	14.600	1.727.140	-	1.741.740	-	14.400.000
Pazaryeri	-	70.000	-	70.000	-	-
Söğüt	-	155.000	-	155.000	-	-
Yenipazar	-	-	790.944	790.944	-	-
Toplam	160.850	2.902.020	1.187.244	4.250.114	2.130.000	14.400.000

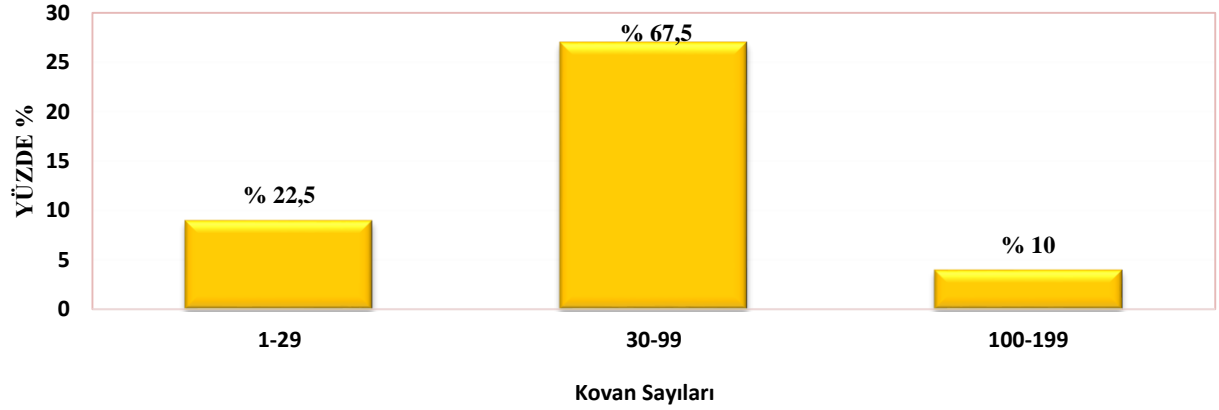
Grafik 9: İl Geneli Kanatlı Mevcudu Artış Grafiği

Tablo 14: İlçeler Bazında Arıcılık Faaliyetleri

İlçeler	İşletme Sayısı (Sabit)	İşletme Sayısı (Gezginci)	İşletme Sayısı (Toplam)	Arıcı Köy Sayısı (Adet)	Kovan Sayısı (Adet)	Balmumu Üretimi (Kg)	Bal Üretimi (Ton)
Merkez	37	2	39	27	2.308	545	27,927
Bozüyük	38	2	40	18	3.315	577	29,835
Gölpazarı	81	-	81	21	1.851	462	15,734
İnhisar	3	-	3	6	196	70	1,568
Osmaneli	48	-	48	11	1.996	499	21,956
Pazaryeri	18	-	18	9	1.180	245	11,210
Söğüt	40	-	40	13	1.438	469	12,223
Yenişehir	19	-	19	12	865	259	9,515
Toplam	284	4	288	117	13.149	3.126	129,968

Grafik 10:Kovan Sayılarına Göre Arıcılık İşletmeleri

2.4.1. Su Ürünleri İşletmeleri

İlimiz sınırları dâhilinde toplam 5 adet su ürünleri işletmesi bulunmaktadır.

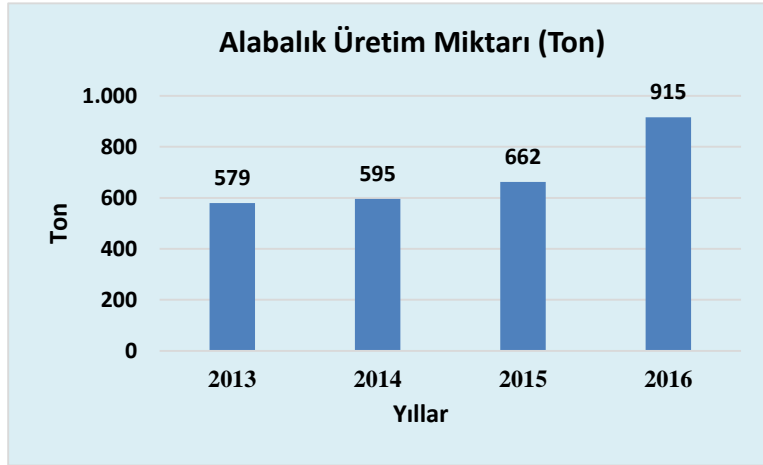
Tablo 15: Su Ürünleri İşleme ve Değerlendirme Tesisleri

İlçeler	İşletme Adı	Kapasitesi	Faaliyet Durumu
Merkez	Menetrel Gıda San.Tic. Ltd.Şti. (İşleme Değerlendirme Tesisi)	600 Ton/Yıl	Aktif
Bozüyük	Liman entegre Balıkçılık San. Ve Tic.Ltd.Şti. (Saraycık Köyü) (Yetiştiricilik Tesisi ve İşleme Değerlendirme Tesisi)	600 Ton/Yıl	Aktif
Bozüyük	Liman entegre Balıkçılık San. Ve Tic.Ltd.Şti. (Bozalan Köyü) (Yetiştiricilik Tesisi)	900 Ton/Yıl	Aktif
Bozüyük	Serhat Alabalık Ür. San.Tic.Ltd.Şti. (Yetiştiricilik Tesisi)	52 Ton/Yıl	Aktif
Bozüyük	Mersu Su Ürünleri ve Yem San.Tic.Ltd. Şti. (Çaydere Köyü)(Yetiştiricilik Tesisi)	120 Ton/Yıl	Aktif

Tablo 16: 2016 Yılı Alabalık Üretimi

Ürünün Adı	İşletme Sayısı	Üretim Miktarı (kg)
Alabalık	3	915.272
Toplam	3	915.272

Grafik 11:Yıllar İtibariyle Alabalık Üretimi Miktarı

Su ürünleri işletmelerden 4 tanesi Bozüyük ilçemizde kurulmuş olup kültür balıkçılığının hayata geçtiği önemli merkezlerdir.

Bu merkezlerde yıllık toplam **915,272 ton** alabalık üretimi vardır.

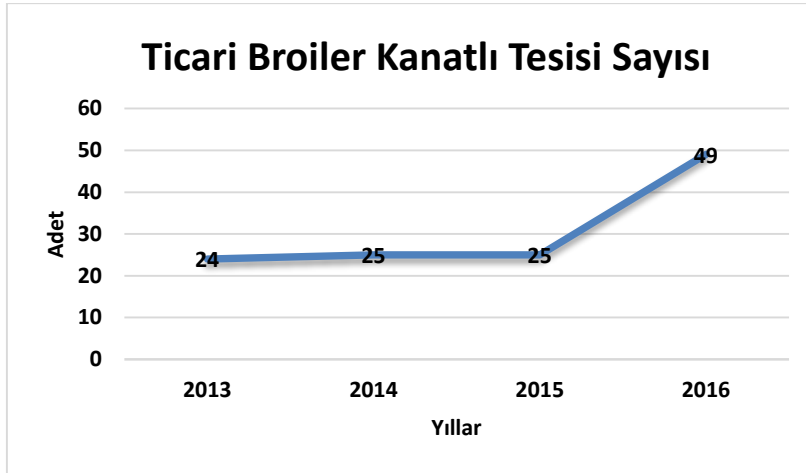
Tablo 17: Kırmızı Et (Mezbaha) Tesisleri

İlçeler	İşletme Adı	Kapasitesi	Faaliyet Durumu
Merkez	Erşan Et A.Ş.Kombinası (Özel Kombina)	250 Baş/Gün	Aktif
Bozüyük	Gürcanlar Mezbahası (Özel Mezbaha)	35 Baş/Gün	Aktif
Pazaryeri	Belediye Mezbahası	35 Baş/Gün	Aktif
Osmaneli	Belediye Mezbahası	Küçük Kapasiteli İşletmeler	Aktif
Söğüt	Belediye Mezbahası	Küçük Kapasiteli İşletmeler	Aktif

Tablo 18: Kanatlı İşletme Tesisleri

İşletmeler	İşletme Sayısı/Kümes sayısı	Kapasitesi
Ticari Broiler Kanatlı Tesisi	49 / 77	2.902.020 adet/devre
Yumurtacı Kanatlı Tesisi	5 / 9	160.850 adet
Damızlık Yetiştirme Tesisi	6 / 65	1.187.244 adet /devre
Kuluçkahane Tesisi	1	2.130.000 adet/yıl
Kanatlı Kesimhanesi Tesisi	1	14.400.000 adet/yıl
Kanatlı Rendering Tesisi	1	3.062 ton/saat

Grafik 12: Yıllar İtibariyle Ticari Broiler Tesisi Sayıları

İlimizin
Yıllık yumurta üretimi
52.839.225 adettir.

İlimizin yıllık beyaz et
üretimi **59.713,316** tondur.

Tablo 19: Hayvansal Üretim Değerleri

Hayvansal Üretim	2013	2014	2015	2016
Kırmızı Et Üretimi (Ton)	2.763	2.644	2.030	2.444
Beyaz Et Üretimi (Ton)	47.440	49.700	61.607	59.713,316
Süt Üretimi (Ton)	25.647	24.845	25.000	25.245
Yumurta Üretimi (Adet)	36.300.000	55.950.000	58.500.000	52.839.225
Bal Üretimi (Ton)	200,8	212,9	248,1	129,968
Su Ürünleri Yetiştiricilik (Ton)	579	595	662	915,272
Yapağı (Kg)	172.610	172.815	173.015	173.775
Kıl (Kg)	41.112	41.206	41.408	41.667
Tiftik (Kg)	0	0	0	120
Yaş Koza (Kg)	11.840	23.605,60	10.375	8.327

Tablo 20: 2016 Yılı Bitkisel ve Hayvansal Üretim Değerleri (TL)

Toplam Hayvansal Üretim Değeri (TL)	271.916.486
Toplam Bitkisel Üretim Değeri (TL)	583.814.832
Gayri Safi Hasıla (GSH)	855.731.318

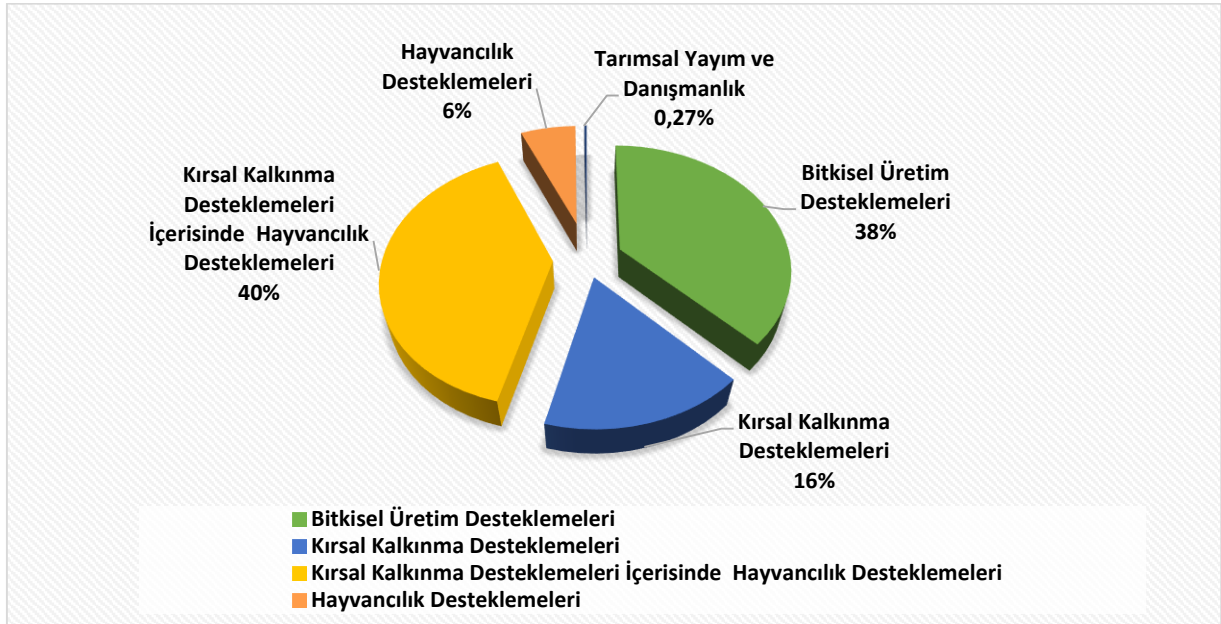
Not:2016 yılı değerleri yayınlanmamıştır.

Tablo 21: 2015-2016 Yılı Tarımsal Destekleme Ödemeleri

Tarımsal Amaçlı Desteklemeler	2002 Yılı Desteklemeleri (TL)	2015 Yılı Desteklemeleri (TL)	2016 Yılı Desteklemeleri (TL)
Bitkisel Üretim Desteklemeleri	8.038.980,70	7.399.910,65	9.153.380,05
Kırsal Kalkınma Desteklemeleri	-	607.248,00	13.671.877,00
Hayvancılık Desteklemeleri	-	5.344.108,69	1.510.311,43
Tarımsal Yayım ve Danışmanlık	-	101.600,00	66.600,00
Toplam	8.038.980,70	13.452.867,34	24.402.168,48

2016 yılı hayvancılık desteklemelerinde 4. dönem çiğ süt desteklemesi, besilik sığır desteklemesi, 2. dönem anaç koyun desteklemesi, buzağı desteklemesi ve su ürünleri destekleme ödemeleri 2017 yılında yapılacağından 2016 destekleme miktarı içinde bulunmamaktadır. Ayrıca 2016 yılında anaç sığır desteklemesi ve çiğ sıcak süte destekleme ödemesi kalkmıştır.

Grafik 13: 2016 Yılı Tarımsal Desteklemelerin Oranı

Tablo 22: 2016 Yılı İdari Para Cezaları

Şube Müdürlüğü	Kanun Gereği	Adet	(TL)
Gıda ve Yem Şubesi	5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri Gıda Yem Kanunu	72	256.572,00
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şubesi	5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri Gıda Yem Kanunu	19	29.355,00
Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şubesi	5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri Gıda Yem Kanunu	24	52.404,00
Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şubesi	5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu	17	45.307,38
Toplam		132	383.638,38

3. İL MÜDÜRLÜĞÜ 2016 YILI ÇALIŞMALARI

3.1. GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

3.1.1. Gıda Güvenilirliği Politikası

Bakanlığımızın temel gıda politikası; Kodeks Alimentarius ve Avrupa Birliği müktesebatı ile uyumlu olarak hazırlanan mevzuat çerçevesinde, ülke genelinde "Çiftlikten Sofraya Gıda Güvenilirliği" noktasından hareketle, tamamlayıcı ve etkin bir gıda güvenilirliği sistemini yerleştirmeye yönelik çalışmalar yapmaktır. İl Müdürlüğümüz bünyesinde görevli 28 gıda denetim görevlisi ile denetim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Yenipazar, Gölpazarı, Söğüt ve İnhisar ilçelerimizde yeterli sayıda denetçi bulunmadığından denetimler Valilik Oluru ile merkez ilçe ekibi tarafından yürütülmektedir.

Tablo 23: İlçeler Bazında Gıda Denetimine Yetkili Personel Sayısı ve Araç Durumu

İlçe/Şube Müdürlükleri	Gıda Denetim Yetkisi Olan Personel Sayısı	Gıda Denetim ve Numune Nakil Aracı Sayısı
Yenipazar	0	-
Gölpazarı	0	-
Pazaryeri	3	1
İnhisar	0	-
Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	9	1
Hayvan Sağ.,Yet.ve Su Ür. Şb Md.	4	1
Bozüyük	6	1
Osmaneli	2	1
Söğüt	4	1
Toplam	28	6

3.1.2. Türk Gıda Kodeksi

Türk Gıda Kodeksi, Kodeks Alimentarius ve AB müktesabati doğrultusunda gıda maddelerinin taşınması gereken asgari kalite ve hijyen kriterlerini belirlemektedir. "Türk Gıda Kodeksi" kapsamında çok çeşitli gıda maddelerinin "yatay" ve "dikey" kriterleri belirlenmiştir. Yatay mevzuat arasında, beslenme ve genel etiketleme kuralları, bulaşanlar, mikrobiyolojik kriterler, gıda katkı maddeleri, renklendiriciler, tatlandırıcılar, bitki koruma ürünleri ve veteriner ilaç kalıntıları, gıda ile temas maddeleri, depolama ve nakliye esasları ile numune alma gibi kriterler bulunmaktadır.

Dikey mevzuat arasında ise meyve suyu, alkolsüz içecekler, kırmızı et, kanatlı eti, baharat, yumurta ve ürünleri, kakao ve ürünleri, et ürünleri, şeker, tuz, ekme, makarna, fermente sütler, bal, çikolata ve ürünleri, özel beslenme amaçlı gıdalar, diyet gıdalar, sporcu gıdaları, bebek mamaları, glutensiz gıdalar gibi tebliğler bulunmaktadır.

3.1.3. Gıda İşletmeleri İzin-Tescil Faaliyetleri

5996 Sayılı Kanun Gereği tüm gıda işyerlerine "Onay" ve "Kayıt" zorunluluğu getirilmiş olup ilimizde faaliyet gösteren 1.889 gıda işletmesi bulunmaktadır.

Tablo 24: İlimizde Faaliyet Gösteren Gıda İşletmeleri ve Denetim Sayıları

Faaliyet Konusu	İşletme Sayısı	Denetim Sayısı
Üretim Yerleri	207	274
Satış Noktaları	781	748
Toplu Tüketim Noktaları	901	966
Toplam	1.889	1.988

2016 yılı itibariyle Müdürlüğümüzce yürütülen genel denetimler sonucunda uygunsuzluk tespit edilen 72 gıda işletmesine toplam 256.572,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

3.1.4. Kayıt ve Onay İşlemleri

11 Aralık 2011 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan “Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşletmelerine Dair Yönetmelik” kapsamında dönem içerisinde kayda tabii gıda satış, toplu tüketim ve üretim alanında faaliyet gösteren 382 işletmeye ‘İşletme Kayıt Belgesi’, 2 işletmeye ‘Onay Belgesi’ düzenlenmiştir.

3.1.5. Alo 174 Gıda Hattı Başvuruları

Alo Gıda 174 hattına dönem içerisinde 105 adet başvuru yapılmıştır.

Tablo 25: Alo Gıda Başvurularının İşletme Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı

İşletme Türü	Toplam
Satış Yeri	44
Toplu Tüketim Yeri	33
Üretim Yeri	28
Toplam	105

3.1.6. İhracat Kontrolleri

İlimiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren 2 gıda işletmesine 191 adet sağlık sertifikası düzenlenmiş 48.169 ton buğday ürünü çeşitli ülkelere ihraç etmiştir. Gıda ile temas eden madde ve malzeme üreten işletmeye 1 adet sağlık sertifikası düzenlenmiş, 25 ton PVC folyo ürünü ihraç etmiştir.

3.1.7. Gıda Numune Alma Çalışmaları

Bakanlığımızca ülke genelinde yürütülen gıda izin- tescil, ithalat, ihracat ve iç piyasa denetim ve kontrollerinde alınan numunelerin fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik analizleri, pestisit kalıntıları, ağır metaller, mikotoksin analizleri yapılmaktadır. 2016 yılı içerisinde 86 adet gıda numunesi alınmıştır.

Tablo 26: 2016 Yılı Numune Alımları

Numune Alınış Sebebi	Sayısı
174 Alo Gıda İhbarı	16
Bakanlık /İl Yıllık Kontrol Planı	36
Diğer (İhbar Şikayet, Zehirlenme vs.)	34
Toplam	86

Tablo 27: Numunelerin Alındığı Yere Göre Dağılımı

Numune Alınan İşletme	Numune Sayısı
Gıda Satışı Yapan İşyeri	40
Toplu Tüketim Yeri	21
Üretim Yeri	25

Tablo 28: Alınan Numunelerin Sonuç Dağılımı

Numune Alınan İşletme	Numune Sayısı
Olumlu	70
Olumsuz	11
Red	5

Tablo 29: Numune Alınan Ürün Grupları

Numune Örnekleri	Sayı
Et ve Et Ürünleri	13
Süt ve Süt Ürünleri	13
Balık ve Diğer Su Ürünleri	3
Pastacılık Ürünleri	7
Taze Meyve ve Sebze	24
Yumurta ve Yumurta Ürünleri	2
Hazır Yemek	24
Toplam	86

3.1.8. Yem, Küspe Fabrikaları ve Bayilerin Denetimi

İlimizde 2 adet yem üretim fabrikası, 4 adet kendi yemini üreten işletme ve 1 adet Rendering tesisi bulunmaktadır. Kayda tabi 52 yem işletmesi bulunmaktadır. Dönem içerisinde Yem işletmelerinde 91 denetim gerçekleştirilmiştir.

Bakanlık Programı kapsamında 39 yem numunesi alınmıştır. Numunelerin Alındığı Yerlere göre dağılımı; “Kayda Tabi Yem İşletmesi:22, Onaya Tabi Yem İşletmesi:17”dir.

3.1.9. Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi (GGBS)

Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi (GGBS) İl genelindeki 28 personel tarafından aktif olarak kullanılmaktadır.

3.1.10. TAPDK İşlemleri

Şube Müdürlüğümüzce yürütülen TAPDK işlemlerinde ilimiz sınırları içerisinde bulunan 44 işletmeye TAPDK belgesi düzenlenmiş olup, 740 adet belgenin süre uzatım işlemi yapılmıştır.

Tablo 30: Düzenlenen Belge Grupları

TAPDK Belgesi	Sayı
Perakende Tütün Mamulü	31
Perakende Alkollü İçki	7
Nargile Sunumu Yapanlar	6
Toplam	44

3.2. BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

3.2.1. Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli

Tarım Havzaları veri giriş sistemine 144 adet ürün için fiyat, maliyet, alan bilgileri Tarım Havzaları Üretimi Destekleme (TKDS) sistemine elektronik ortamda girişi yapılmıştır.

3.2.2. Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Desteklenmesi Programı (ÇATAK)

Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma (ÇATAK) projesi toprak ve su kalitesinin korunması, doğal kaynakların sürdürülebilirliği, erozyonun önlenmesi ve tarımın olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik korumaya yönelik üreticilerin desteklenmesi programıdır.

Tablo 31:Çatak Uygulama Rehberi

İlçe	Kategori	Uygulama	Köyler
Merkez	2. Kategori	Taş toplama Uygulaması İle Birlikte Çiftlik Gübresi Uygulaması	Dereşemsettin, Karaağaç, Çavuşköy, Alpagut, Erkoca, Kınık, Okluca, İlyasbey, Gökpınar, Çukurören, Necmiye, Taşçılar, Beyce, Cumalı, İlyasça, Gülümbe, Deresakarı, Örenköy ve Selbükü
Merkez	3. Kategori	Basınçlı Sulama Sistemi Kullanımı ve Entegre Mücadele Prensiplerinin Uygulanması	Deresakarı, Yeniköy, Kızıldamlar, Merkez Cumhuriyet Mahallesi, Merkez İstasyon Mahallesi, Merkez Osmangazi Mahallesi, Aşağıköy Selbükü, Örenköy, Gülümbe, Çukurören
Osmaneli	2. Kategori	Taş Toplama Uygulaması İle Birlikte Çiftlik Gübresi Uygulaması	Balçıkhisar, Belenalan, Orhaniye ve Medetli
Söğüt	2.Kategori	Taş Toplama Uygulaması İle Birlikte Çiftlik Gübresi Uygulaması	Dömez, Sırhoca, Oluklu, Ortaca ,Söğüt Merkez Kayhan Mahallesi, Zembemiye, Yeşilyurt, Rızapaşa
Söğüt	3. Kategori	Basınçlı Sulama Sistemi Kullanımı ve Entegre Mücadele Prensiplerinin Uygulanması	Akçasu, Yakacık, Çaltı, Tuzaklı, Geçitli, Hamitabat, Borcak
Söğüt	3. Kategori	Kapalı Drenaj Sistemi Uygulaması İle Birlikte, Çiftlik Gübresi Veya Taş Toplama Uygulaması	Zembemiye
Gölpazarı	2. Kategori	Taş Toplama Uygulaması İle Birlikte Çiftlik Gübresi Uygulaması	Çukurören, Bayat, Taşçiahiler
Gölpazarı	2. Kategori	Açık Drenaj Ve Çiftlik Gübresi Uygulaması	Kurşunlu
Bozüyük	2. Kategori	Taş Toplama Uygulaması İle Birlikte Çiftlik Gübresi Uygulaması	Dodurga, Cihangazi, Yeniüreğil, Karaçayır, Eceköy, Yeşilçukurca, Çokçapınar, Yenidodurga
Pazaryeri	3.Kategori	Basınçlı Sulama Sistemi Kullanımı Ve Entegre Mücadele Prensiplerinin Uygulanması	Dereköy,Kınık,Pazaryeri Merkez Yüzbaşı Mahallesi, Doğanlar Mahallesi,Çarşı Mahallesi,Yenimahalle ve Günyurdu

Tablo 32: 2016 Yılı ÇATAK İşletme Sayıları

Kategori	İşletme Sayısı	Alan (Da)	Destekleme (TL)
2. Kategori	30	393	23.598,00
3. Kategori	69	2.247	303.238,00
Toplam	99	2.640	326.836,00

3.2.3. TBS (Tarım Bilgi Sistemi) Birimi Çalışmaları

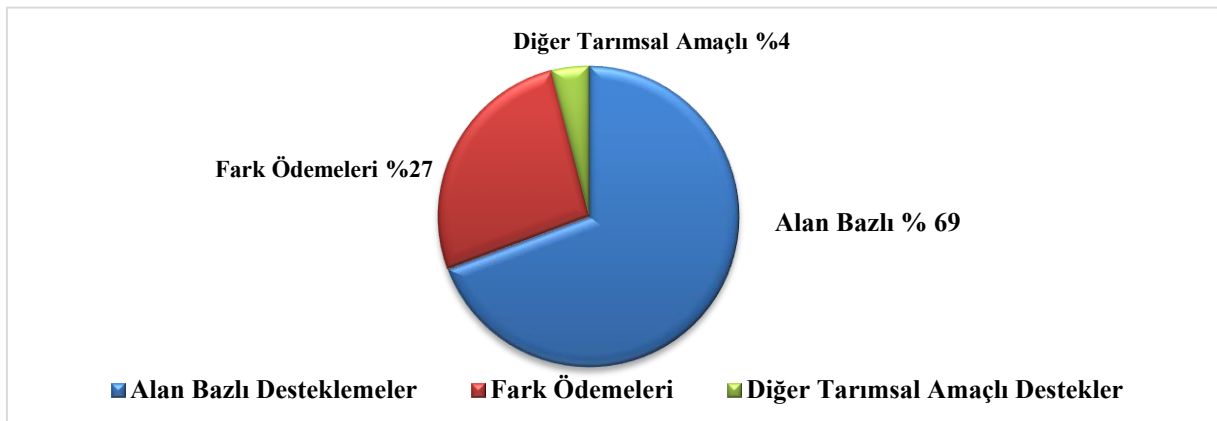
3.2.3.1. Bitkisel Üretim Destekleme Ödemeleri

Tablo 33: İl Geneli 2016 Yılı Bitkisel Üretim Desteklemeleri

Desteklemeler	İşletme Sayısı	Destekleme Miktarı (TL)
Mazot, Gübre ve Toprak Analizi Desteği (2015)	7.405	4.833.857,45
Sertifikalı Tohum Desteklemesi (Güzlük 2016)	1.384	444.018,18
Sertifikalı Tohum Desteklemesi (Yazlık 2016)	23	292.233,3
Sertifikalı Fidan Desteklemesi (Yazlık 2016)	25	45.872,47
Sertifikalı Fidan Desteklemesi (Güzlük 2016)	103	201.651,32
Yem Bitkileri Desteklemesi (2015)	711	529.095,51
Yağlı Tohumlu Bitkiler Prim Desteklemesi (2015)	551	700.593,09
Hububat ve Baklagiller Prim Desteği(2015)	2.585	1.744.572,31
Organik Tarım Desteklemesi (2015)	43	34.650,42
Çatak Desteklemesi (2016)	99	326.836,00
Toplam		9.153.380,05

Not: 2016 Yılı Mazot, Gübre ve Toprak Analizi Desteklemesi, Hububat ve Baklagil Desteklemesi, Yem Bitkisi Desteklemesi, Organik Tarım Desteklemesi, Yağlı Tohumlu Bitkiler Prim Desteklemeleri icmal aşamasındadır.

Grafik 14: 2016 Yılı Bitkisel Üretim Desteklemeleri

3.2.4. Tohum, Fide, Fidan Sertifikasyon Çalışmaları

5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu ile buna bağlı olarak çıkarılan “Tohumculuk sektöründe Yetkilendirme ve Denetleme Yönetmeliği” ile “Meyve/Asma Fidanı Üretim Materyali Sertifikasyonu ile Pazarlaması Yönetmeliği” çerçevesinde ilimizde faaliyet gösteren firmalara ait “Standart Meyve/Asma Fidanı Üretim Beyannameleri” kabul edilmiştir. Bu beyannamelere ilişkin olarak yapılan arazi kontrolleri neticesinde TTSM’ye gönderilmek üzere “Standart Meyve/Asma Fidanı Parsel Kontrol Raporları” düzenlenmiştir.

İlimizde faaliyet gösteren doku kültürü laboratuvarı tarafından Müdürlüğümüze verilen “Doku Kültürü Sertifikalı ve Standart Üretim Materyali Beyannameleri” ne istinaden yapılan denetimler sonucunda “Doku Kültürü Sertifikalı ve Standart Üretim Materyali İklim Odası Kontrol Raporları” ile “Doku Kültürü Sertifikalı ve Standart Üretim Materyali Alıştırma Ortamı Kontrol Raporları” hazırlanmıştır.

3.2.5. Tohumluk Bayi Denetimleri

İlimizde toplam 36 adet tohum bayii bulunmaktadır. 2016 yılında toplam 77 adet denetim yapılmıştır. Denetimlerde bayilerin depo ve satış ofislerinde yönetmelikte belirtilen uygun fiziksel şartlarda depolanarak satışa sunulup sunulmadığı huşuları ile TODAB üyeliklerinin bulunup bulunmadığı ve Tohumluk Bayilik yetki belgelerinin son geçerlik tarihleri kontrolü yanında tohum standartlarıyla, etiket bilgileri ve ambalajlı olup olmadığı hususları kontrol edilmiştir. “Tohumluk Bayii” belgeleri yenileme müracaatında bulunan 7 bayide denetim çalışması tamamlanarak belgelendirmeleri yapılmıştır.

İlimizde tohumluk sektöründe faaliyet gösteren tüm paydaşların (Fide, Fidan, Süs Bitkisi, Tohum Üreticileri, Yetiştiricileri, İşleyicileri, Tohumluk Bayileri, Doku Kültürü ile Fidan Üreticileri v.b.) sisteme kayıtları yapılmıştır. Ayrıca ilimizde faaliyet gösteren fidan, fide ve süs bitkisi üreticilerinin rutin denetimleri yapılmıştır.

3.2.6. Gübre Bayilerinin Denetlenmesi

Kimyevi Gübre Denetim Yönetmeliği gereği 2016 yılında 58 kimyevi gübre bayiiinde denetim çalışmaları yapılmıştır. İl genelinde faaliyet gösteren kimyevi gübre bayilerinden toplam 6 numune alınarak analize gönderilmiştir. Bakanlığımızın talimatı doğrultusunda ikinci bir emre kadar nitratlı gübrelerin satışı sonlandırıldığından İlimiz genelinde; 165.050 kg %33 Amonyum Nitrat, 31.900 kg Potasyum Nitrat olmak üzere toplam 196.050 kg nitratlı gübre için yedd-i emin işlemi yapılmıştır.

Tablo 34: 2016 Yılı Gübre Bayilerinin İlçelere Göre Dağılımı

İlçe	Özel Bayi	Tüzel Bayi	Toplam	Denetim Sayısı
Merkez	8	1	9	19
Bozüyük	2	1	3	8
Gölpazarı	4	3	7	6
Osmaneli	18	2	20	19
Pazaryeri	2	3	5	7
Söğüt	5	3	8	9
Yenişehir	3	2	5	2
İnhisar	0	1	1	1
Toplam	42	16	58	71

3.2.7. Organik Tarım

Organik Tarım Bilgi Sisteminde (OTBİS) sistemine giriş yapılan 1.215 dekar alan bulunmaktadır. Organik tarım birimimizce OTBİS sistemine kayıtlı işletmelerimizden örnekleme metoduyla denetimler yapılmıştır. 4 bitkisel üretim işletmesi, 3 satış yeri ve 1 işleme tesisi organik tarım yönetmeliği uyarınca denetlenmiştir. 2016 yılı içerisinde organik tarım ve iyi tarım logo farkındalığı ve tüketici bilinci oluşturulması amacıyla beş ilk ve orta dereceli okulda ve bir lisede yapılan eğitimlerde 565 öğrenciye eğitim verilmiştir

3.2.8. İyi Tarım Uygulamaları

2016 yılı içerisinde ilimizde faaliyet gösteren 14 dekar alanda roka, tere ve yeşil soğan yetiştiriciliği yapan bir bitkisel üretim işletmesine ve bir damızlık broiler işletmesine (355.000 adet broiler) denetim yapıldı.

Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü İyi Tarım Uygulamaları birimi ve Anadolu Ekolojik Sertifikasyon firması sahibi Dr Namık KİRAZLAR, Kontrolörü Taner TOPÇU tarafından ülkemizde ve dünyada İyi Tarım Uygulamaları , İTU yönetmeliği, İl Müdürlüğü personelinin görev ve sorumlulukları, tüm çiftlik tabanında İTU kriterleri, bitkisel üretimde İTU kriterleri, hayvansal üretimde İTU kriterleri, grup sertifikasyon, kalite yönetim sistemi, sertifikasyon işlemleri ve denetim çalışmaları konuları müdürlüğümüz 30 teknik personeline anlatılmış ve sertifikaları verilmiştir.

3.2.9. 4342 Sayılı Mera Kanunu Çalışmaları

28.02.1998 tarihli ve 23272 sayılı Resmi Gazetede, yayınlanarak yürürlüğe giren, 4342 Sayılı Mera Kanunu kapsamında, İlimiz mera alanlarının tespit, tahdit, tescil, tahsis ve ıslah çalışmaları yürütülmektedir.

Kanunun 5. Maddesine istinaden yapılmakta olan tespit çalışmaları İlimizde 2005 yılında tamamlanmış olmasına rağmen, bazı yerleşim birimlerinde tespit çalışmalarının yenilenmesi hususu İl Mera Komisyonunca değerlendirilerek yeniden çalışma yapılabilmektedir. Bu kapsamda İlimizde 2016 yılı içerisinde Merkez İlçe Çukurören, Gölpazarı İlçesi Doğancılar, Osmaneli Belenalan, Selimiye, Bozüyük İlçesi Alibeydüzü, Akçapınar, Metristepe, Yörükçepni ve Akpınar köylerinde tespit çalışmaları yenilenmektedir

Kanununun 5/b maddesi kapsamında Merkez İlçe Çavuşköy’de 541,09 m2 lik harmanyeri vasıflı taşınmaz ile İnhisar İlçesi Çayköy’de bulunan 36.952,81 m2 lik tescil harici taşınmaz Kanunun 5/b maddesi kapsamında mera yapılmış olup Çavuşköy’de mera yapılan 541,09 m2 lik taşınmazın tescil işlemleri Müdürlüğümüzce yapılacak olup tescil harici taşınmazın aplikasyon ihalesine 2017 yılında çıkılması planlanmaktadır.

3.2.9.1. İlimiz Mera Alanları

Tablo 35: Mera Alanları

Yerleşim Birimi	Parsel Sayısı	Tespit Edilen Mera Alanı (Ha)	Tahsis Edilen Mera Alanı (Ha)
Merkez	44	102,46	82,93122
Bozüyük	133	1.988,02	481,0794
Gölpazarı	103	148,21	85,57184
İnhisar	55	749,88	751,6301
Osmaneli	107	505,69	154,7224
Pazaryeri	303	466,82	672,767
Söğüt	479	1.587,96	1551,203
Yenipazar	75	183,30	160,2993
Toplam	1.299	5.732,34	3.940,204

İlçe Mal Müdürlükleri ve Milli Emlak Müdürlüğü’nce yapılan, hazine arazilerinin satış, kiralama ve tescil işlemleri kapsamında, 4342 Sayılı Mera Kanunu kapsamında kalıp kalmadıkları hususunda görüş sorulan parseller hakkında Kanunun 5. Maddesi (b) bendi bakımından incelenmiş ve ilgili kurumlara görüş bildirilmiştir.

3.2.9.2. MERBİS Projesi

Mera Bilgi Sistemi Projesi (MERBİS) kapsamında orta malları siciline kaydı tamamlanan İlimiz mera alanlarının, CAD ortamında çizimleri yapılarak sözel verileri ile birlikte sisteme girilip, internet ortamına aktarımı sağlanmaktadır.

Bu kapsamda 46.142 da mera alanı ve 3.615 m² Tahsis Amacı Değişikliğinin sisteme kaydı tamamlanmıştır. 2016 yılında MERBİS'e aktarılan verilen toplam mera alanlarının %80'ine ulaşmıştır.

3.2.9.3. 4342 Sayılı Mera Kanunu Gereğince İlimizde Uygulanan Mera Islah ve Amenajman Projeleri ve Gerçekleştirilen Çalışmaları

Islah çalışmaları kapsamında, danışman kuruluş olan Eskişehir Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü ile birlikte yürütülmekte olan, Yenipazar İlçesi Nasuhlar-Danişment Köyleri Mera Islah ve Amenajman Projesi (30.2 ha) 2016 yılı sonu itibariyle tamamlanmıştır.

4342 Sayılı Mera Kanununun 12 ve 13. Maddeleri gereğince gerçekleştirilen tahsis işlemleri ile ilgili çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 36: Yıllar İtibarı ile Tahsis Çalışmaları

Yıllar	Tahsis Yapılan Alan (Ha)	Toplam Tahsis Yapılan Alan (Ha)	Tamamlanma Oranı (%)
2011	507,10	507,10	9
2012	724,80	1231,90	21
2013	-	-	-
2014	-	-	-
2015	1.102,84	2.496,83	42
2016	3.836,92	3.940,204	67

3.2.10. Bitki Sağlığı Çalışmaları

3.2.10.1. Bitki Koruma Ürünleri - Alet Makine Hizmetleri

İlimizde 22 zirai mücadele alet ve makineleri bayii ve 40 bitki koruma ürünü bayii bulunmaktadır. 2016 yılı içerisinde 22 adet zirai mücadele alet ve makineleri bayiiinde 30 denetim, 40 bitki koruma ürünü bayiiinde 133 denetim yapılmıştır.

3.2.10.2. Entegre ve Kontrollü Çiftçi Mücadelesi

3.2.10.2.1. Kirazda Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY)

Merkez Örenköy, Yeniköy ve Deresakarı köyleri ile Gölpazarı İlçesinin Arıcaklar ve Çımışkı köylerinde tarla okulları düzenlenerek çiftçilerimize yetiştiricilik bilgileri verilmiştir. Gübre ve ilaç tavsiyeleri SMS olarak gönderilmiş, hasat öncesi kalıntı numunesi alınarak ruhsatlı ilaç kullandığı tespit edilen çiftçilerimize EKÜY mavi bayrak ve etiketleri verilmiştir.

Tablo 37: Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Projesi Tablosu

Köy/Belde Sayısı	İlçe Adı	Üretici Sayısı	Bahçe / Tarla Sayısı	Uygulama Alanı (Da)	Tahmini Üretim (Ton)
3	Merkez	14	16	136.5	106
2	Gölpazarı	10	10	83	136.5
5	Genel Toplam	24	26	219.5	242.5

Tablo 38: Kirazda Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Projesi Çiftçi Eğitimleri Gerçekleşme Tablosu

Çiftçi Sayısı (Kişi)	2016 Yılı Uygulama						2017 Yılı Programı					
	Kiraz	Zeytin	Şeftali	Buğday	Örtü Altı	Toplam	Kiraz	Zeytin	Şeftali	Buğday	Örtüaltı	Toplam
	49	28	15	48	8	148	45	20	20	30	10	125

3.2.10.2.2. Entegre Mücadele

Entegre mücadele için seçilen çiftçilere yetiştiricilik bilgileri tarlada verilmektedir. Kullanılacak ilaçlar SMS yoluyla çiftçilerimize gönderilmektedir. Entegre mücadele programı uygulanan bahçelerde zeytin sineği, zeytin güvesi, örtüaltı domates güvesi, yeşilkurt tuzakları asılmıştır.

Tablo 39: Entegre Mücadele Projesi Tablosu

Entegre Mücadele Konusu	Köy Sayısı (Adet)	Çiftçi Sayısı (Adet)	Tarla/Bahçe Sayısı (Adet)	EM Alanı (Da)
Kiraz EM	5	25	44	358,5
Şeftali EM	3	15	15	140
Örtüaltı EM	2	8	13	35
Zeytin EM	5	28	47	250,1
Buğday EM	6	48	402	3.118
Toplam	21	124	521	3.901,6

Tablo 40: Entegre Mücadele Projesi ve Entegre Kontrollü Ürün Yönetimi Projeleri Çiftçi Eğitimleri

Eğitim Konusu	Eğitim Verilen Üretici Sayısı (Adet)	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Düzenlenen Tarih	İş Birliği Yapılan Kurum/Kuruluş	Dağıtılan Eğitim Materyali
Zeytin Budama-Zeytin Has. ve Zar.-Zeytin EM Mücadele	56	1	17.03.2016	Bornova Zeytincilik Araş. Ens. Md.	Liflet
Kiraz EKÜY ve Entegre Mücadele	30	2	15.04.2016 29.04.2016	-	Liflet
Toplam	86	3	-	-	-

3.2.10.3. Hasat Öncesi Pestisit Denetimi

Bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının denetlenmesi ile doğal dengenin korunması, insan sağlığına yönelik oluşabilecek risklerin önlenmesi ve bitkisel üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla Bakanlığımız tarafından taze meyve ve sebzelerde hasat öncesi pestisit denetim talimatı hazırlanmıştır. Bu doğrultuda Söğüt, İnhisar, Gölpaazarı ve Osmaneli İlçelerimizde 76 kişiye bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Hazırlanan taze meyve ve sebzelerde hasat öncesi pestisit denetim talimatı gereği ilimizde 2016 yılı üretim sezonunda kalıntı izleme programı dahilinde 12 adet marul, 6 adet hıyar, 4 adet domates, 4 adet kiraz 6 şeftali ve 10 adet ayva numunesi üretim sezonu içerisinde alınarak Bursa Gıda ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilmiştir. 2016 yılı içerisinde 6 ayrı üründen alınan hasat öncesi pestisit numunesinden 19 adet numune MRL üstü ya da tavsiye dışı ürün kullanımından dolayı 29.355 TL idari yaptırım cezası ve hasat geciktirme cezası uygulanmıştır.

Tablo 41: Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı

Numune Alınan Ürün	Numune Sayısı	Değerlendirme Sonucu		Yapılan İşlem	İtiraz Durumu	Açıklama
		MRL üzeri	Tavsiye Dışı Kullanım			
Marul	12	-	9	İdari Para Cezası	-	
Kiraz	4	-	-	-	-	-
Şeftali	6	-	3	Hasat Geciktirme ve İdari Para Cezası	-	-
Hıyar	6	-	-	-	-	-
Domates	4	-	-	-	-	-
Ayva	10	-	7	Hasat Geciktirme ve İdari Para Cezası	Şahit numune analizi için başvuruldu	Şahit numunede sonuç değişmedi
Toplam	42	-	19	-	1	-

3.2.11. Survey Çalışmaları

3.2.11.1. Süne Surveyi

12 Nisan 2016 tarihinde Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından İlçe Müdürlüklerimizde süne survey ekiplerinde görevli teknik elemanlara hizmet içi eğitim düzenlenmiştir. Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün 18.04.2016 tarihli kıymetlendirme surveylerine başlanması bildirimini ardından survey çalışmalarına başlanmıştır. Süne kıymetlendirme surveyleri, 119 köyde toplam 27.720 da alanda 18.04.2016 ile 14.05.2016 tarihleri arasında 8 teknik ekiple yürütülmüştür.

Tablo 42: Bilecik İli 2016 Yılı Süne Kıymetlendirme Survey Raporu

İlçe	Hububat Ekim Alanı (da)	Survey Yapılan Alan (da)	M ² De Ortalama Kışlamış Ergin Adedi ve Alanı (Da)			Eğitim Yapılan Çiftçi Sayısı
			0,0 - 0,49	0,5 - 0,79	0,8 ve Üzeri	
Merkez	63.100	15.000	15.000	-	-	130
Gölpazarı	34.298	120	120	-	-	45
Yenişehir	33.885	3.000	3.000	-	-	-
İnhisar	6.400	1.000	1.000	-	-	10
Söğüt	38.000	1.600	1.600	-	-	24
Bozüyük	71.890	5.000	5.000	-	-	11
Pazaryeri	40.010	1.000	1.000	-	-	20
Osmaneli	31.405	1.000	1.000	-	-	-
Toplam	318.988	27.720	27.720	-	-	240

Tablo 43: Bilecik İli 2016 Yılı Süne Nimf Survey Raporu

İlçe	Ünite Genişliği (da)	Kıymetlendirme Survey Tarihi	Adet / m ²	Yumurta Survey Tarihi	Parazitlenme Oranı %	m ² Nimf Sayısı	Mücadele Yapılan Alan (da)
Tüm İlçeler	27.720	18.04.2015	0,0-0,49	09.05.2015	87	0-3,9	-

Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün 09.05.2016 tarihli yumurta parazitoit surveylerine başlanması bildirimini ardından 10.05.2016 tarihi itibarıyla surveyler başlanmış olup, parazitlenme oranı %87 'dir. İlimizdeki survey sonuçları 0,0-0,49 m² dir.

3.2.11.2. 2016 Yılı Sürveyi Yürütülen Zararlı Organizmalar

İlimizde faydalı ve zararlı organizmaların var olup olmadığını var ise yayılış alanını ve yoğunluğunu tespit etmek üzere survey çalışmaları yürütülmektedir.

a) Akdeniz Meyve Sineği

Bilecik, Akdeniz Meyve Sineği(AMS)'nin Ülke genelindeki bulaşıklık durumu ve yıl içerisindeki yoğunluk düzeyinin belirlenmesi, AMS'nin önemi ve izlenebilirliği hakkında teknik elemanların bilgilerinin artırılması, Ülke genelinde AMS'nin izlenebilirliğinin sağlanması ve Ülkemize girmesi muhtemel bazı meyve sineklerinin erken teşhisi amacıyla hazırlanan "Akdeniz Meyve Sineği İzleme Projesi" kapsamına 2016 yılında alınmıştır.

2016-2018 yılları arasında gerçekleştirilecek olan Proje, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde, Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü ile İlimizin de dâhil olduğu toplam 42 İl Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Tablo 44: 2016 yılında Kurulan AMS Tuzak Bilgileri

BİLECİK/Osmaneli	110101 (Kumluca)	110102(Ova)	110103(Sarışaklıkaya)
Enlem	404.317	404.306	403710
Boylam	299.364	299.358	300174
Yükseklik	328	371	115
Tuzak Tipi	Delta	Delta	Delta
Cezbedici	Trimedlure	Trimedlure	Trimedlure
Bitki/Yer	Şeftali	Şeftali	Diğer (Ayva)
Alan (da)	6,119	6,89	4,37

*Düzenli olarak kontrol edilen tuzaklarda Akdeniz Meyve Sineği tespit edilmemiştir.

Tablo 45: 2016 Yılı Entegre Mücadele Çalışmalarında Kullanılan Tuzaklar

Tuzak	Adet	İl/İlçe
Elma İç Kurdu	30	Osmaneli
Kiraz Sineği	20	Söğüt-Gölpazarı-Merkez
Doğu Meyve Güvesi	30	Osmaneli
Salkım Güvesi	30	Söğüt-Merkez-Gölpazarı
Domates Güvesi	30+50 Kapsül	Söğüt-Merkez-Gölpazarı-Osmaneli
Yazıcı Böcek	15	Söğüt-Merkez-Gölpazarı-Osmaneli
Zeytin Sineği	20	Osmaneli-Merkez
Zeytin Güvesi	24	Osmaneli-Merkez
Pamuk Yaprak Kurdu	15+60Kapsül	Söğüt-Merkez-Gölpazarı-Osmaneli
Yeşil Kurt	15	Söğüt-Merkez-Gölpazarı-Osmaneli

3.2.12. Devlet Yardım Mücadelesi

Geniş ve toplu alanlarda yayılış gösteren ve topluca mücadelesi gereken zararlı organizmalara karşı girdileri kısmen devletçe karşılanan ve mücadelesi çiftçiler tarafından yapılan mücadele şeklidir.

Tablo 46: Çekirge Mücadele

İlçe	Köy	Çekirge yoğ. Alan (Da)	Mücadele Alanı (Da)	Kullanılan İlaç Miktarı (lt)	Mücadele Başlangıç Tarihi	Mücadele Bitiş Tarihi	Keklik Hindi Vs (Adet)
Bozüyük	Camiliyayla	100	100	4	25/03/2016	06/06/2016	-

Tablo 47: Tarla Faresi Mücadele

Program (Da)	Sürvey Yapılan Alan (Da)	Mücadele Alanı (Da)	Kullanılan Zehirli Yem Miktarı (Kg)	Mücadele Başlangıç Tarihi	Mücadele Bitiş Tarihi
30.000	22.885	3.725	643	01/02/2016	22/03/2016

Tablo 48: Yaban Domuzu Mücadele

Zararın Yoğun Olarak Görüldüğü İlçeler	Zarar gören ürün	Zarar Gören Alan (Da)	Münferit vurulan yaban domuzu sayısı (adet)	Sürek avlarında vurulan yaban domuzu sayısı (adet)	Zarar gören üründeki parasal kayıp değeri (TL)
İnhisar/ Harmanköy Akköy	Buğday-Arpa- Bağ-Kiraz	70	5	0	50.000

3.2.12. BKÜ Kayıt Altına Alınması

Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik gereği; İlimizde toplam 83 mühendis bitki koruma ürünleri reçete yazma yetkisine sahiptir.

3.2.13. Dış Karantina Çalışmaları

Dış karantina çalışmaları bir inspektör tarafından yürütülmektedir

3.2.14.1. İhracat

Tablo 49: Aylara Göre İhracat Miktarları

Verildiği Ay	Tohum (kg)	Fide-Fidan (kg)	BSS sayısı (Adet)	Bitkisel Ürün (Buğday Unu) (kg)
Ocak	-	350	12	2.519.780,00
Şubat	-	-	16	3.105.000,00
Mart	-	-	21	3.716.000,00
Nisan	-	-	15	4.140.530,00
Mayıs	-	-	20	3.063.617,50
Haziran	-	-	14	2.954.755,00
Temmuz	-	-	17	3.892.655,00
Ağustos	-	-	20	4.068.000,00
Eylül	-	-	18	8.000.000,00
Ekim	-	-	14	4.181.645,00
Kasım	-	-	11	3.207.980,00
Aralık	-	-	13	2.950.150,00
Toplam	-	350	191	45.800.112,50

3.2.15. Şerbetçiotu Teknik Komite Çalışmaları

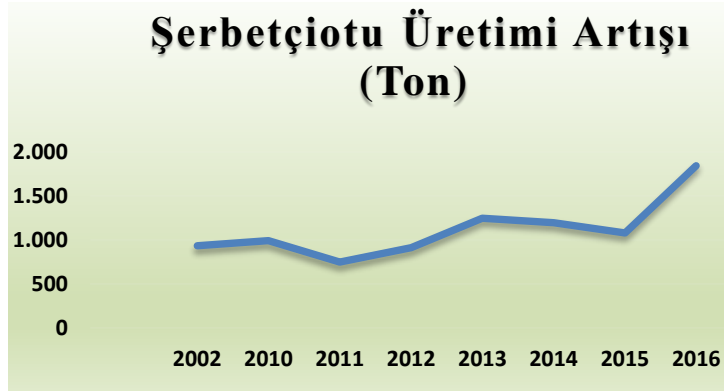
Şerbetçiotu Teknik Komite toplantısı 23 Haziran 2016 tarihinde düzenlenmiştir. Alıcı kuruluş yetkilileri, üretici örgüt temsilcileri ile konu uzmanı ziraat mühendislerinin katılımı ile gerçekleştirilen toplantıda şerbetçiotu alım fiyatı belirlenmiştir.

İl Müdürlüğümüzden bir üyenin, Tarbes A.Ş.den iki üyenin, Ot-Gül Kooperatifinden iki üyenin ve Pazaryeri Ziraat Odasından iki üyenin katılımıyla “Hasat Tespit Komisyonu” oluşturularak her çeşit için ayrı ayrı hasat tarihleri belirlenerek bu tarihlerde ürünün hasat edilmesi sağlanması, tesislerde telli üretim yapan üreticilere makine ile hasatta öncelik tanınması ve toplama makinesi ücretinin 0,60 TL./kg temiz ot olarak belirlenmesi kararları alınmıştır.

Tablo 50: 2016 Yılı Şerbetçiotu Alım Fiyatları

Çeşit	Fiyat (TL/Kg.)
Aroma	7,15
Brewers Gold	6,90
Ege	6,90
Erciyes	6,90
Pazaryeri	6,90

Grafik 15: Yıllar İtibariyle Şerbetçiotu Üretimi

Türkiye’de sadece ilimizde üretilen şerbetçiotu iç piyasada ihtiyacın % 38’ini karşılamaktadır.

İlimizin 2016 yılı şerbetçiotu üretimi **1.845 tondur.**

3.2.16. ISPM – 15

Bakanlığımız tarafından 04.12.2011 tarih 28132 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesine Dair Yönetmelik” hükümlerine göre İlimizde işaretleme yetkisi bulunan (ISPM-15 yetki belgesi sahibi) işletmelerin denetimleri yapılmaktadır.

Ülkemizin de üyesi bulunduğu IPPC (Uluslararası Bitki Koruma Konvansiyonu) Genel Kurulunun 2002 yılında kabul ettiği, uluslararası ticarete ahşap ambalaj malzemeleri kullanımını düzenleyen standart ISPM-15 olarak adlandırılmaktadır. ISPM-15 standardına göre ihraç edilen ürün ne olursa olsun, her türlü ahşap ambalaj malzemesi (kalınlığı 6 mm.den az olanlar hariç olmak üzere, palet, sandık, kasa, takoz vb.) işleminden geçirilmiş (ısıtılmış) ve işaretlenmiş olmak zorundadır. Isıl işlem ile işaretleme ancak yetkili firmalar tarafından yapılabilmektedir. İlimizde halen faaliyet gösteren 11 firma bulunmaktadır. 2016 yılının içerisinde 24 denetim yapılmıştır.

3.2.17. Biçerdöver Hasat Kontrolleri

2016 yılı hasat sezonunda 39.532 ha alan biçerdöver ile hasat edilmiş, ürün kaybı % 0,96 olarak gerçekleşmiştir. İl genelinde 134 adet biçerdöver 134 operatör denetlenmiştir.

3.2.18. İtri ve Tıbbi Bitkiler ile Boya Bitkileri Yetiştiriciliği Projesi

İtri ve Tıbbi Bitkiler ile Boya Bitkileri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi ilimizde 2015-2017 yılları arasında uygulanacak olup bu proje ile ilimizde yetiştiriciliği yapılan şerbetçiotunda verim ve kalitenin artırılması amaçlanmaktadır. Bu amaçla Pazaryeri İlçemizde toplam 15 dekar alanda şerbetçiotu ekimi gerçekleştirilmiştir. Yine aynı ilçemizde ilkbahar döneminde 1 dekar alanda salep ekimi ve kekik ekimi yapılmıştır. Bozüyük ilçemizde 1 dekar alanda kekik ekimi ve 600 m² lik alanda salep ekimi yapılmıştır. Merkez İlçe de 400 m² lik alanda salep ekimi yapılmıştır.

3.2.19. İl Özel İdare Projeleri

2016 yılında İl Özel İdare tarafından Müdürlüğümüze;

Yem Bitkisi Tohumluğu Dağıtımı : 175.530,00 TL

Meyve Fidanı Dağıtımı : 24.887,50 TL

Toplam : 200.417,50 TL ödenek sağlanmıştır.

Tablo 51: Bitkisel Üretim Projeleri Toplam Maliyeti

Toplam Maliyet (TL)	İl Özel İdare Katkısı (TL)	Çiftçi Katkısı (TL)
466.715,00	200.417,50	266.297,50

3.2.20. 2016 Yılı Bakliyat Yılı Kapsamında Yapılan Çalışmalar

2016 yılının bakliyat yılı olması sebebiyle, ilk ve orta dereceli 5 okulda 385 öğrenciye bakliyat çeşitlerinin tanıtımı, tüketiminin önemi ve beslenmemizdeki yeri üzerine eğitimler verilmiştir.

3.2.21. Hizmet İçi Eğitim

Tablo 52: 2016 Yılı Hizmet İçi Eğitimi

Eğitici Kuruluş	Eğitim Konuları	Katılan Personel Şubesi	Katılan Teknik Eleman Sayısı
Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Ens. Md.	Akdeniz Meyve Sineği İzleme Projesi	Osmaneli GTH İlçe Md.	1
Zirai Mücadele Merkez Araştırma Ens. Md.	Sebze ve Baklagillerde Entegre Mücadele	Bozüyük GTH İlçe Md.	1
Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma Ens. Md.	Drosophila Suzukii ile İlgili Bilgilendirme Toplantısı	B.Ü.B.S Şube ve Tüm İlçe Müdür- lükleri	12
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü	Bitki Sağlığı ve Karantina Hizmet İçi Eğitimi	B.Ü.B.S Şube Md.	1
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü	İnspektör Hizmetiçi Eğitimi	B.Ü.B.S Şube Md.	1
Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü	Bitki Karantinası Kayıt ve Takip Sistemi	B.Ü.B.S Şube Md	1

3.3. HAYVAN SAĞLIĞI, YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

Bakanlığımızın program ve hedefleri gerçekleştirmek üzere hayvancılık işletmeleri kayıt altına alınarak hastalık, aşılama, hayvan hareketlerinin kontrolü ve denetimleri için HAYBİS (Hayvancılık Bilgi Sistemi) veri tabanı kullanılmaktadır. Yıl boyunca işletme ve hayvanların kayıtlarının güncelleme çalışmaları sürdürülmektedir. 2016 yılı HAYBİS sistemine kayıtlı hayvancılık işletme sayısı 8.700'dür

3.3.1. 2016 Yılı Mücadele Raporu

Hayvancılık sektörü açısından büyük bir potansiyele sahip olan ülkemizde hayvan varlığını bulaşıcı, salgın ve paraziter hastalıklardan koruma, ayrıca insan sağlığı yönünden zoonoz hastalıklar ile mücadele çalışmaları Bakanlığımız 03.02.2016 tarih ve 71037622-010.06.02-4163 sayılı Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü (2015/04 nolu) Genelgesi ve 14.03.2016 tarih ve 03/2016 nolu İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararı doğrultusunda yürütülmüştür.

3.3.1.1. Şap Koruyucu Aşılamaları

Bakanlığımızca şap hastalığını önlemek amacıyla 2014 yılından itibaren risk bazlı stratejik plan uygulamaya konulmuştur. Plan gereğince Ege ve Marmara bölgesinde 2018 yılına kadar aşılı arılık hedeflenmiştir. Plan çerçevesinde ilkbahar dönem aşılamaları hayvanların meraya çıkışlarından önce bitirilecek şekilde planlanmıştır. Program kapsamında 2016 yılında 61.397 büyükbaş hayvan aşılanmış, küçükbaş şap aşılması programa alınmamıştır.

3.3.1.2. Brucella Koruyucu Aşılamaları

2011 yılında Brusella'nın yaygınlığı konusunda yapılan çalışmanın sonuçları, hastalığın eradikasyonunu sağlamış ülkelerin mücadele stratejileri çerçevesinde Bakanlığımız uzmanları tarafından değerlendirildiğinde, Ülkemizde brusella ile mücadelede kitle aşılması yapılmasının en etkili yöntem olduğuna, kitle aşılmasının ise her yaştaki hayvana güvenilir olarak uygulanabilecek konjunktival (göz) aşılama ile yapılmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda sığırlarda 10 yıl koyun ve keçilerde 6 yıl sürdürülecek "Brusella Konjunktival Aşı ile Kontrol ve Eradikasyonu Projesi"nin 01/01/2012 tarihinden itibaren başlatılması Bakanlık Makamınca uygun görülmüştür. 2016 yılı Sığır Brusellosis (S-19) Aşılama Programı çerçevesinde ilimizde 3.801 baş dişi sığır aşılanmıştır.

3.3.1.3. Anthrax Koruyucu Aşılama

İlimizde programa alınan 560 (4+770 T.T+B.Baş) hayvana karşılık 636 baş hayvan aşılanarak % 113' lük fiziki gerçekleştirme elde edilmiştir. İlimizde programa alınan 4.750 küçükbaş hayvana karşılık 6.205 baş hayvan aşılanarak % 130' lük fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır.

3.3.1.4. Kuduz (Kelev) Koruyucu Aşılama

Programa alınan 5.900 baş kedi-köpeğe karşılık; 5.202 baş kedi-köpek aşılanarak % 88.16 lük başarı elde edilmiştir.

3.3.1.5. Koyun Keçi Vebası Koruyucu Aşılama

Türkiye genelinde daha önce çeşitli sebeplerle aşılanamayan hayvanlar ile 2016 yılında yeni doğan küçükbaş hayvanların; doğumların erken olduğu illerde Mart-Mayıs aylarında, doğumların geç olduğu illerde ise Eylül-Kasım aylarında aşılanması hedeflenmiştir. İlimizde 44.882 küçükbaş hayvana PPR aşılması yapılmıştır.

3.3.1.6. Koyun Keçi Çiçeği Aşılama

2016 yılı içerisinde 10.274 küçükbaş hayvan aşılanmıştır.

3.3.1.7. Mavi Dil Aşılama

2016 yılı içerisinde Mavi Dil Hastalığı Koruyucu Aşılama Programı çerçevesinde ilimizde 44.118 baş koyun aşılanmıştır.

3.3.1.8. Sığırların Nodüler Ekzantemi Hastalığı Aşılama

2016 yılı içerisinde ilimizde Sığırların Nodüler Ekzantemi Hastalığına karşı koruyucu amaçla 32.111 büyükbaş hayvan aşılanmıştır.

3.3.1.9. Parazitlerle mücadele

Kene mücadelesi kapsamında 1.000 litre ilacın dağıtımı sağlanmıştır.

3.3.1.10. Sağlık Taramaları

2016 yılında programa alınan 180.000 baş muhtelif hayvana karşılık 173.254 baş hayvan sağlık taramasından geçirilmiştir. %96'lık fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır

Tablo 53: 2016 Yılı İlçelere Göre Aşılama Faaliyetleri

İlçeler	Şap		Kuduz	Brucella		Sağlık Tara.	Koyun Keçi Vebası	Anthrax		Mavi Dil	Koyun Keçi Çiçeği	Lumpy Skin
	B.Baş	K.Baş	Kedi Köpek	Rev-I K.Baş	S-19 B.Baş	Muhtelif Baş	K.Baş	BB/T.T	KB	K.Baş	K.Baş	B.Baş
Merkez	12.784	-	1.066	855	601	34.374	7.537	-	-	9.881	-	7.478
Bozüyük	11.527	-	845	-	248	29.472	7.820	-	-	4.162	-	5.613
Gölpazarı	8.539	-	728	-	679	23.417	5.660	116	1.084	8.949	-	4.672
İnhisar	366	-	317	-	-	6.501	3.568	21	3.489	2.764	-	263
Osmaneli	7.161	-	750	-	523	20.150	5.647	499	1.632	4.462	2.774	3.454
Pazaryeri	8.596	-	638	-	1.200	29.227	4.400	-	-	6.600	7.500	4.052
Söğüt	5.675	-	640	-	200	18.437	9.300	-	-	6.700	-	2.797
Yenipazar	7.264	-	218	-	350	11.676	950	-	-	600	-	3.782
Toplam	61.397	-	5.202	855	3.801	173.254	44.882	636	6.205	44.118	10.274	32.111

Tablo 54: 2016 Yılı Hastalık Çıkış ve Sönüşleri

İlçeler	Mah/Köy	Hastalık Adı	Çıkış Tarihi	Sönüş Tarihi
Merkez	Cumhuriyet Mah	Tüberküloz	27.01.2016	21.09.2016
Merkez	Kızıldamlar	Tüberküloz	09.02.2016	Devam Ediyor
Merkez	Alpagut	Şap A	18.01.2016	15.03.2016
Merkez	Kavaklı	Şap O	26.05.2016	27.07.2016
Merkez	Bekdemir	Şap A	03.11.2016	29.12.2016
Osmaneli	İnönü	Şap A	02.11.2016	09.01.2017
Osmaneli	Medetli	Şap A	19.11.2016	12.01.2017.
Osmaneli	Boyunkaya	Şap O	01.06.2016	19.07.2016

2016 yılı içerisinde ilimizde 8 adet hastalık mihrakı oluşmuş 1 hastalık mihrakı için karantina çalışmaları devam etmektedir.

3.3.2. Hayvan Hareketleri

3.3.2.1. Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürün Sevk Raporları

Salgın hayvan hastalıklarını önlemek ve gıda güvenliğinin sağlanması amacıyla İl içi ve İl dışı yapılan bütün hayvan hareketleri ve hayvan maddelerinin muayeneleri yapıldıktan sonra sevklerine izin verilerek Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporu düzenlenmektedir. 2016 yılında Merkez İlçeden başka illere 656 büyükbaş, 2.379 küçükbaş hayvan sevk edilmiştir. 1 adet arılı kovan ve 1 adet at için veteriner sağlık raporu düzenlenmiştir. Merkez ilçeden 14 adet Kanatlı hayvan sevki, Osmaneli İlçemizdeki CP Kanatlı Hayvan İşletmesi için 1.440 adet hayvansal ürün veteriner sağlık raporu düzenlenmiştir.

3.3.3. Isırık vakaları

2016 yılında 30 adet ısırık vakası Devlet Hastanesi tarafından Müdürlüğümüze bildirilmiş, bunların 17 adetinde gözlem sonucu herhangi bir araza rastlanmamış, 13 tanesi sahipsiz hayvan olduğundan gözlem altına alınamamıştır.

3.3.4. Küpeleme Çalışmaları

2016 yılı içerisinde il genelinde 4.368 çift büyükbaş, 23.470 çift küçükbaş hayvana küpe takılarak tanımlanmıştır. Ayrıca çeşitli nedenlerle düşen 1.542 çift küpe temin edilerek hayvanlara tekrar takılmıştır.

3.3.5. Türkvat Komisyon Kararları

Merkez ve ilçelerden gelen canlandırma, ırk ve cinsiyet değişikliği dilekçelerine istinaden tespiti gidilmiş, 53 Merkez, 4 Osmaneli, 5 Bozüyük olmak üzere toplam 62 adet TÜRKVET Komisyon kararı alınmıştır

3.3.6. Denetimler ve Ruhsatlandırmalar

3.3.6.1. Gıda İşyeri Denetimleri

Osmaneli ilçesinde bulunan rendering (kanatlı unu) tesisinin 2 kez rutin gıda denetimi yapılmıştır. Kanatlı ve kırmızı et kesimhane ve işleme tesislerinde 6 adet, su ürünleri ve salyangoz tesislerinde 6 adet rutin gıda denetimi yapılarak, ilgili kayıtlar GGBS veri tabanına işlenmiştir. Bu tesislerden 23 adet denetim/ihracat numunesi, 3 kez Proses suyu numuneleri alınmış olup, Türkvat Kayıt Sistemi üzerinden toplam 133 adet İhracat Ön Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir.

3.3.6.2. Su Ürünleri Denetimleri

İç sularımızda sezonun açık olduğu dönemde ayda 1, sezon haricinde 2 ayda bir denetim yapılmaktadır. 2016 yılında 194 amatör balıkçı denetimi yapılmış, 38 adet balıkçı belgesi verilmiştir.

3.3.6.3. Balık Satış Yerlerinin Denetimleri

2016 yılında 2 adet balık satış yeri ve 19 Pazar yeri denetimi yapılmıştır.

3.3.6.4. Kanatlı İşletme Denetimleri

Ticari kümeslerde Tavuk Vebası klinik inceleme ve denetleme çalışmaları çerçevesinde 25 adet denetim gerçekleştirilmiş olup olumsuz sonuç tespit edilmemiştir. 2 adet kanatlı damızlık ve kuluçkahane işletmesi sağlık sertifikası düzenlenmiştir.

3.3.6.5. Destekleme Denetimleri

2016 yılında toplam 281 destekleme denetimi yapılmıştır.

3.3.6.6. Klinik denetimleri

Bakanlığımızdan gelen ilaç denetimleri ile ilgili talimat ve ilimizde faaliyet gösteren 12 serbest veteriner kliniği ile ilgili 52 denetim yapılmıştır.

3.3.6.7. Arıcılık İşletme Denetimleri

Arıcılık işletme denetimleri desteklemelere bağlı olarak yılın ikinci yarısında yapılmakta olup, konaklama ve ilgili denetimler ile şikayet denetimleri anında yapılmaktadır. Arı hastalıkları yönünden 4 işletmede 315 adet kovan denetlenmiş, olumsuz bir durumla karşılaşılmamıştır.

3.3.6.8. Av Bayii Denetimleri

İlimiz Merkez ilçede 4 adet, Bozüyük ilçesinde 2 adet, Osmaneli ilçesinde 3 adet, Söğüt ilçesinde 2 adet, Pazaryeri ilçesinde 1 adet av bayisi bulunmaktadır. Bayi denetimleri düzenli olarak yapılmaktadır.

3.3.6.9. İdari Para Cezaları

Tablo 55: İdari Para Cezaları

Ceza Türü	Adet	TL
Belgesiz Balık Avlanması Cezası	1	1.113,00
Belgesiz Hayvan Nakli	9	15.748,00
Hayvan Hastalıkları	2	8.506,00
Araç Sahibine	5	7.720,00
Bildirim Cezası	5	3.855,00
Eczane Denetim Cezası	2	15.462,000
Toplam	24	52.404,00

3.3.7. Kalıntı İzleme Çalışmaları

Tablo 56: Ulusal Kalıntı İzleme Programı Kapsamında Alınan Numune Sayıları

Ürünler	Planlanan	Gerçekleşen
Su Ürünleri	12	12
Kanatlı	104	105
İnek Sütü	9	9
Yumurta	5	5
Kırmızı Et	10	10
Toplam	140	141

a) Gıda Numuneleri

2016 yılı içerisinde balık işletmelerinden 15 adet, su ürünleri işleme tesislerinden 23 adet numune alınmıştır.

b) İhracat Numuneleri

Tablo 57: İhracat Numuneleri

Ürünler	Denetim Sayısı	Alınan Numune Sayısı		Düzenlenen Sağlık Sertifikası Sayısı
		Uygun	Uygun Değil	
Hayvansal Ürünler	26	74	1*	132
Hayvansal Yan Ürünler				1
Toplam	26	74	1	133

*Bozöyük ilçesinde bir firmamızda ihracat numunesinde Listeria monocytogenes tespit edilmiştir.

c) Kanatlı Numuneleri

Kanatlı kalıntı izleme çalışmalarında 41 adet numune alınmış, numune sonuçlarıgöre geri izlemeye düşen ürün olmamıştır.

d) Hastalık Numuneleri

İlimizde 7 adet hastalık numunesi alınmış, 6 adedi pozitif çıkmıştır.

Tablo 58: Hastalık Numuneleri

1	Merkez	Ahmetpınar	Şap	Pozitif
2	Gölpazarı	Aktaş	Şap	Pozitif
3	Merkez	Alpagut	Şap	Pozitif
4	Merkez	Kavaklı	Şap	Pozitif
5	Merkez	Hürriyet M.	Brucella	Negatif
6	Osmaneli	Boyunkaya	Şap	Pozitif
7	Bozüyük	Dodurga	Koyun-Keçi Vebası	Pozitif

e) Alıcı Ortam Suyu Numuneleri

2016 yılında üçer aylık dönemler halinde toplam 24 adet numune alınmıştır.

3.3.8. Alıcı Ortam İzleme Faaliyetleri

İl genelinde toplam 23 (yirmi üç) Nitrat izleme istasyonumuz vardır. Bunların 10 tanesi yüzey sularında, 13 tanesi yeraltı sularındadır. İlimizde bulunan istasyonlardan 2016 yılında 132 adet numune alınmış, herhangi bir kirlilik tespit edilmemiştir.

3.3.8.1. Alıcı Ortam Suyu Analizleri

Alıcı ortam suyu analizlerinin amacı suların ilimize giriş ve ilimizden çıkış arasındaki değerleri gözlemlemektir. Yapılan analizlerle suların Amonyak, Amonyum, Fosfat, Kimyasal Oksijen İhtiyacı, Nitrat, Nitrit, Serbest Klor, Sülfat, Bakır, Demir, Potasyum değer analizlerle kontrol edilmektedir. Sakarya ve Karasu ırmaklarının girişinde Amonyak, Amonyum, Nitrat, değerlerinin yüksek olduğu, bu değerlerin daha da yükselerek ilimizden çıkış yaptığı sonucuna ulaşılmaktadır. Kızıldağlar Göletinde ise Amonyum oranı yüksek çıkmasına rağmen, Nitrat değerlerinin uygun olduğu görülmüştür.

3.3.9. Hayvancılık Desteklemeleri

Tablo 59: 2016 Yılı Hayvancılık Desteklemeleri

Desteklemeler	İşletme Sayısı (Adet)	Miktar	Destek Miktarı (TL)
Yaş Koza Desteklemesi	109	10.375 Kg	333.080,00
Arılı Kovan Desteklemesi	145	10.523 Kovan	105.230,00
*Çiğ Süt Desteklemesi	776	8.728.050,50 L	519.423,43
Tiftik Üretim Desteklemesi	1	120 Kg	2.640,00
Buzağı Desteklemesi	296	509 Baş	178.950,00
Besilik Erkek Hayvan Desteklemesi	169	603 Baş	120.600,00
Halk Elinde Islah Kıvırcık Projesi	48	214 Damızlık Erkek, 5.051 Yavru	243.040,00
Küpe Uygulama Desteklemesi		7348 Küpe	7.348,00
Toplam			1.510.311,43

*2016 yılı Anaç Koyun Keçi Desteklemesi, Su Ürünleri Desteklemesi, Süt Desteklemeleri 4. Dönem ödemeleri 2017 yılında yapılacaktır.

3.3.10. Serbest Veteriner Hekim Muayene ve Polikliniklerle İlgili Çalışmalar

İlimizde 12 adet ruhsatlı veteriner hekim muayenehanesi bulunmaktadır. 5996 sayılı Kanuna dayanılarak yayımlanan 15/10/2011 tarihli ve 28085 sayılı Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik yönetmeliği hakkında bilgilendirme çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca 5996 Sayılı Kanuna dayanılarak yayımlanan 08 /10/2011 tarihli ve 28078 sayılı Ev ve Süs Hayvanlarının Üretim, Satış; Barınma ve Eğitim Yerleri ile ilgili yönetmelik hakkında bilgilendirme çalışmaları devam etmekte olup ilimizde toplam 9 satış yerine çalışma izni verilmiştir.

Tablo 60: Serbest Veteriner Hekim Klinikleri

İlçe Adı	Muayenehane
Merkez	2
Bozüyük	3
Gölpazarı	2
Osmaneli	1
Pazaryeri	1
Söğüt	1
Yenipazar	2
Toplam	12

3.3.11. Pet Shoplar

Tablo 61: Ev ve Süs Hayvanı Satış Yerleri

İlçeler	Ev ve Süs Hayvanları Satış Yerleri
Merkez	3
Bozüyük	5

3.3.12. Hayvan Pazarları

İlimiz Bozüyük ilçesinde 1 adet ruhsatlı hayvan pazarı bulunmaktadır.

3.3.13. Hayvan Refahı

Canlı hayvan ticareti yapan satıcılara “Çalışma İzin Belgesi” canlı hayvan nakli yapan nakil aracı sürücü ve bakıcılarına “Sürücü/Bakıcı Yeterlilik Belgesi”, hayvan nakliyesi ile uğraşan nakliyecilere “Nakliyeciler Yetki Belgesi”, hayvan refahı ve korunmasına ilişkin standartları taşıyan nakil araçlarına “Nakil Aracı Onay Belgesi” verilmektedir. 2016 yılında 27 adet “Çalışma İzin Belgesi”, 138 adet “Sürücü/Bakıcı Yeterlilik Belgesi”, 78 adet “Nakliyeciler Yetki Belgesi” verilmiştir. Toplamda 92 adet hayvan nakil aracı kayıt altına alınmıştır.

3.3.14. Hayvan Pasaportu, Hayvan Listesi, İşletme Tescil Belgesi ve Diğer İşlemler

Tablo 62: Ruhsatlandırmalar ve Belgeler

Belgelendirme	Adet
Pasaport	3.850
İşletme Tescil Belgesi	158
Hayvan Varlık Listesi	173
Veteriner Sağlık Raporu	125
Araç Dezenfeksiyon	125
Ön Sağlık Belgesi	15
Balıkçı Belgesi	19
Suni Tohumlama Makbuzu	26
Ev ve Süs Hayvanları Ruhsatı	2
Sürücü Belgesi	10
Arı Vize Belgesi	6
Kapasite Raporu	17
Aşı	45
Damızlık Kanatlı İşletme Sağlık Sertifikası	7
Aşı Makbuzu	4
Dezenfeksiyon Makbuzu	5
Karantina İşyeri Uygunluk Belgesi	4
At Vize	2
Sorumlu Veteriner Hekim Makbuzu	7
Toplam	4.600

3.3.15. Hayvan Islahı

a) Halk Elinde Islah Projesi

Halk Elinde Islah Projesi Ülkemizde 62 ilde uygulanmakta olup , Kıvırcık ırkı ıslahı 7 ilde uygulanmaktadır. İlimizde 54 işletmede 6262 hayvanda ıslah çalışması yapılmaktadır.

b) Koyun ve Keçilerde Verimliliği Artırma Projesi

İlimiz projeye 2016 yılında dahil olmuştur. TİGEM Karacabey İşletmesinden temin edilen 65 adet kıvırcık ırkı damızlık koçun 21 yetiştiriciye dağıtımı yapılmıştır.

b) Suni Tohumlama

İlimizde suni tohumlamalar Özel Veteriner Klinikleri aracılığıyla yapılmakta olup 2016 yılında 12 adet ekip tarafından 6.863 adet suni tohumlama yapılmıştır.

3.3.16. İhracat ve İthalat İşlemleri

Tablo 63: İhracat işlemleri

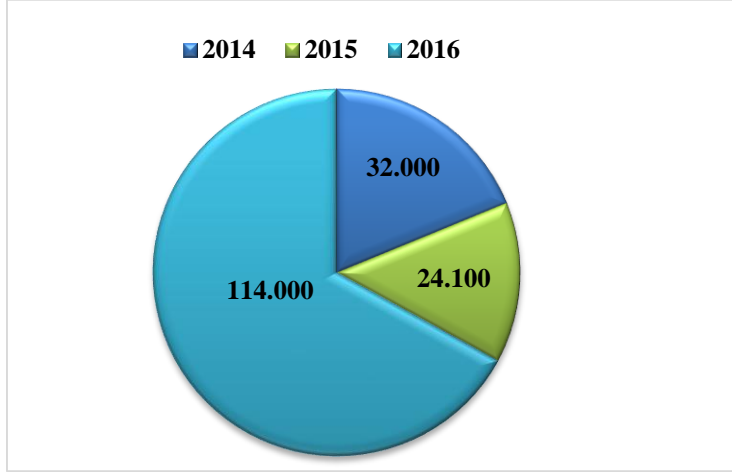
Ürün Adı		İhraç Yapılan Ülkeler	Yapılan İhracat Miktarı
Hayvansal Ürünler	Balıkçılık ve Su Ürünleri	Almanya, BAE, Çek Cum. İsrail, Rusya	490.694,90 kg
	Kanatlı Eti Ve Ürünleri	Suriye	155.086 kg
	Sofralık Yumurta ve Ürünleri	Irak	20.520.000 adet
	Kara Salyangozu Dolması	Fransa	467.167 kg
Hayvansal Yan Ürünler	İpek Böceği Kozası	Çin Halk Cum.	32.520 kg

3.3.16.1. İthal Hayvanlarla İlgili İşlemler

Genç çiftçi projesi hibe desteği programı kapsamında il genelinde toplam 516 baş damızlık sığır ithalatı gerçekleştirilmiş olup ayrıca 623 baş besilik sığır ithalatı yapılmıştır.

3.3.17. Balıklandırma Faaliyetleri

Grafik 16: Yıllar İtibariyle Balıklandırma Faaliyetleri

İlimizde 4'ü inşa halinde olmak üzere toplam 19 adet baraj gölü yada gölet bulunmaktadır. 2016 yılında 14 gölete 114.000 adet balık yavrusu bırakılarak göletlerimiz balıklandırılmıştır.

Tablo 64: 2016 Yılı Balıklandırma Faaliyetleri

İlçe	Gölet	Adet
Merkez	Pelitözü Göleti	7.000
Merkez	Kızıldağlar Göleti	3.500
Merkez	Çavuşköy Göleti	7.000
Merkez	Bahçecik Göleti	17.500
Merkez	Selöz Göleti	15.000
Merkez	Kurtköy Göleti	7.000
Söğüt	Borcak Göleti	5.000
Söğüt	Dereboyu Göleti	7.000
Osmaneli	Çerkeşli Göleti	15.000
Osmaneli	Oğulpaşa Göleti	7.000
Pazaryeri	Küçükemalı Göleti	5.000
Pazaryeri	Esemen Göleti	7.000
Pazaryeri	Sarıç Göleti	5.000
Yenipazar	Yenipazar Göleti	6.000
Toplam		114.000

3.3.18. Eğitim Çalışmaları

Tablo 65: 2016 Yılı Eğitim Çalışmaları

S.N.	Eğitimin Konusu	Katılımcılar	Katılan Kişi sayısı
1	Koyun - Keçi Kimliklendirilmesinde El Terminali Kullanım Eğitimi	Vet.Hekim, Vet.Sağ. Teknikeri Vet.Sağ.Teknisyeni	36
2	Hayvan Refahı Eğitimi	Hayvan Satıcıları	22
3	Biyogüvenlik Talimatı Eğitimi	İl Personeli	42
4	Biyogüvenlik Talimatı Eğitimi	Sektör Çalışanları	46
5	Özel Veteriner Hekimler Yıllık Olağan Toplantısı	Özel Veteriner Hekimler	18
6	İl/İlçe Müdürlüğü Personeline Yönelik VETBİS Ve Destekleme Bilgilendirme Toplantısı	İl/İlçe Müdürlüğü Personeli	26
7	İl/İlçe Müdürlüğü Personeline Yönelik Kanatlı Bilgilendirme Toplantısı	İl/İlçe Müdürlüğü Personeli	14

3.3.19. Projeler

3.3.19.1.Arı Kovanı Projesi

İl Özel İdare %50 Destekli Arı Kovanı Dağıtım Projesi kapsamında İl Özel İdare Desteği 68.410 TL çiftçi katkısı 68.168 TL olmak üzere toplam proje maliyeti 136.578 TL değerinde 1.060 adet boş arı kovanı yetiştiricilerimize dağıtılmıştır.

3.4. TARIMSAL ALTYAPI VE ARAZİ DEĞERLENDİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

3.4.1. Tarımsal Amaçlı Yapı İzinleri

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununun 13. Maddesinde “tarımsal amaçlı yapılar için, projesine uyulması şartıyla ihtiyaç duyulan miktarda her sınıf ve özellikteki tarım arazisi Valilik izni ile kullanılır.” denilmektedir.

2016 yılında ahır, kümes, ağıl, bağ evi, sera ve tarımsal depo yapımı izni için toplam 40 adet müracaat olmuş 10 başvuru reddedilmiş ve diğer 30 başvuru 5403 Sayılı Kanununun 13.maddesi kapsamında değerlendirilerek 35.3122 ha alanda gerekli izinlendirme işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Tablo 66: Tarımsal Amaçlı Yapı İzinleri

Nevi	Adet	Uygun	Ret	Alan (Ha)	Uygun (Ha)	Ret (Ha)
Bağ evi	15	6	9	9,1496	0,0444	2,0356
Ahır	11	11	0	6,0805	5,7423	0.00
Tavuk Kümesi	11	11	0	29,5163	29,5163	0.00
Tarımsal Amaçlı Depo	3	2	1	0,8070	0,0092	0,2060
Toplam	40	30	10	45,5534	35,3122	2,2416

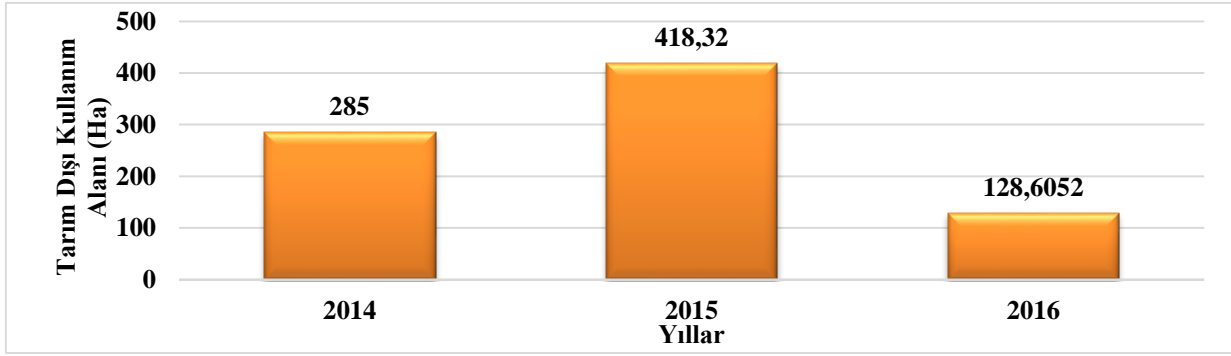
3.4.2. Tarım Dışı Amaçlı Arazi Kullanımı

Tarım dışı amaçlı arazi kullanım talepleri 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununun 13. Maddesi kapsamında değerlendirilmektedir. 2016 yılında 107 adet müracaat kanun kapsamında değerlendirilerek sonuçlandırılmıştır. Toplam 374,3091 ha tarım arazisine tarım dışı kullanım izni verilmiş ve 31,4623 ha alanın tarım dışı amaçla kullanımı uygun görülmemiştir. Tarım dışı amaçla kullanımı talep edilen 514,2869 ha alan Kanun kapsamı dışında olduğundan (orman, nehir yatağı, arsa, taşlık vb.) faaliyetler uygun görülmüş ve çevre tarım arazilerinin korunması için toprak koruma projeleri hazırlatılarak, projeye uyulması şartıyla izin verilmiştir.

Tablo 67: Tarım Dışı Amaçlı Arazi Kullanımı

Nevi	Adet	Alan (Ha)	Uygun (Ha)	Ret (Ha)	Kapsam Dışı
Maden Sahası	28	703,2384	164,4629	25,5465	513,2290
Güneş Enerji Santrali	13	81,2410	81,2410	0	0
Konut İnşaat İzni	9	5,6031	0,0399	1,8044	0
Karayolu Servis Alanı	1	0,3300	0	0,3300	0
Doğalgaz Boru Hattı	1	67,1400	67,1400	0	0
Belediye Hizmet Alanı ve Açık Otopark	1	3,8147	3,8147	0	0
Açık Spor Alanı	1	1,7471	1,7471	0	0
Ticari Depo	2	3,0609	0	3,0609	0
Trafo Yeri, Direk ve İrtifak Tesisi	2	2,5892	1,5313	0	1,0579
Asfalt Plent Tesisi	1	0,9375	0,9375	0	0
Yol Planlaması	1	2,4000	2,4000	0	0
İlave İmar Planı	1	19,3095	19,3095	0	0
Dinlenme Tesisi ve Lokanta	2	3,8322	3,8322	0	0
Biyogaz Üretimi	1	1,4450	1,4450	0	0
Kompost Tesisi	1	2,7223	2,7223	0	0
Hidroelektrik Santrali	1	23,6857	23,6857	0	0
Ticaret Alanı	1	0,7205	0	0,7205	0
Toplam	67	139,3377	128,6052	5,9158	1,0579

Grafik 17 : 2014-2016 Yılları Tarım Dışı Kullanılan Alan (Ha)

3.4.3. Toprak Koruma Kurulu

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununun 5. Maddesi gereğince Toprak Koruma Kurulu oluşturulmuştur. 2016 yılında 7 adet Toprak Koruma Kurulu toplantısı gerçekleştirilmiş ve bu toplantılarda 22 müracaat görüşülerek karara bağlanmıştır.

3.4.3.1. Tarımsal Potansiyeli Yüksek Büyük Ovaların Belirlenmesi ve Korunması

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 14.maddesinde “Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar; kurul veya kurulların görüşü alınarak, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile büyük ova koruma alanı olarak belirlenir.” denilmektedir. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 14. Maddesi kapsamında, tarım potansiyeli yüksek büyük ovaların belirlenmesi ve korunması amacıyla, ilimizdeki **Gölpazarı Karaağaç, Gölpazarı, Bozüyük ovaları** Bilecik Toprak Koruma Kurulu tarafından büyük ova olarak uygun görülmüş, Bakanlar Kurulu Kararına esas olmak üzere Bakanlığımız tarafından büyük ova ilan edilmiştir.

3.4.4. Arazi Toplulaştırma Çalışmaları

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında İlimiz Bozüyük İlçesi Kandilli, Karaağaç ve Kovalıca köylerinde arazi toplulaştırma etüdü yapılarak Bakanlar Kurulu Kararı ile Uygulama Alanı olarak ilan edilmiştir. Karaağaç Köyü, Bakanlar Kurulu Kararıyla toplulaştırma alanı dışına çıkarılmıştır. Kandilli ve Kovalıca Köylerinde arazi toplulaştırma kapsamındaki çalışmalar Tarım Reformu Genel Müdürlüğü kontrolünde devam etmektedir. İlimiz Gölpazarı İlçesi, Merkez Reşadiye, İstiklal ve Orta Mahallesi ile Kurşunlu ve Aktaş Köylerini kapsayan, 24.613 da alanda arazi toplulaştırma ön etüt çalışmaları tamamlanarak Bakanlığa gönderilmiştir.

3.4.5. Tarımsal Sulamada Elektrik İndirimi

Tarımsal sulamada elektrik indiriminden faydalanmak amacıyla 2016 yılında Müdürlüğümüze herhangi bir başvuru yapılmamıştır.

3.4.6. Hazine Arazileri Satışı

Hazinenin hüküm ve tasarrufunda bulunan arazilerin Milli Emlak Müdürlüğünce satışı, kiraya verilmesi vb. haller söz konusu olduğunda müdürlüğümüz teknik elemanları tarafından ilgili arazilerin yerinde incelenmesi ile kira ve/veya satışa esas kıymet takdirleri yapılmaktadır. 2016 yılında Defterdarlık Milli Emlak Müdürlüğü tarafından müdürlüğümüze 2 adet başvuru yapılmış, başvurular yerinde inceleme yapılarak cevaplandırılmıştır.

3.4.7. Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS)

Bakanlığımız TBS sistemi üzerinden yürütülmekte olan CBS çalışmaları tarımsal alanların konuma dayalı gözlemlerle elde edilen grafik ve grafik-olmayan bilgilerin toplanması, saklanması, işlenmesi ve kullanıcıya sunulması işlevlerini bütünlük içerisinde gerçekleştiren bir bilgi sistemidir. Bu kapsamda tarımsal nitelik taşıyan parseller tarım parsellerine çevrilerek sisteme tanıtılmakta ve parsellere ait bilgilerin diğer kullanıcılar tarafından, işlemleri esnasında kolaylık sağlayacak şekilde bilgisayar tabanlı bilgi sistemi olan TBS ye entegre edilmektedir.

3.4.8. İdari Para Cezaları

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanununun 21. Maddesi gereğince tarım arazilerinin izinsiz olarak tarımsal niteliğini bozan 17 kişi/firmaya 17.387,00 m² alan için 45.307,38 TL idari para cezası işlemi uygulanmıştır.

3.4.9. Nitrat Direktifi Kapsamında Yapılan Çalışmalar (Sulara Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Projesi)

Bakanlığımız Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında çevre başlığı altında yer alan, su kalitesinin iyileştirilmesi mevzuat uyum takviminde kısa dönem öncelikli olan; 91/676 EEC sayılı Nitrat Direktifine karşılık gelen “Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği” 23 Temmuz 2016 tarihinde uyumlaştırılmıştır. Projenin genel hedefi, Türkiye’deki tarımsal aktivitelerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi ile su kaynakları, toprak ve atmosfere besin maddesi girdisi etkisinin azaltılmasıdır. Bu projenin amacı, AB Nitrat Direktifi uygulaması için Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın altyapısını güçlendirerek, yüzey ve yeraltı suları ve toprağa, tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan besin maddesi kirliliğinin azaltılmasıdır.

İlimiz genelinde 17'si yüzey, 17'si yeraltı suyu olmak üzere toplamda 34 izleme istasyonu bulunmaktadır. Yüzey suları aylık, yeraltı suları ise 3 aylık periyotlarla izlenmektedir. 23 Temmuz 2016 Tarih ve 29779 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliğinde belirtilen 50 mg/l den fazla nitrat içeren yeraltı ve yerüstü suların nitrat kirliliği tespiti çalışmaları 34 ayrı noktada alınan su numuneleri analiz çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda belirlenmiş noktalardan alınan ve analizi yapılan yeraltı ve yerüstü su kaynaklarında 10 noktadan alınan 13 adet numune sonucunun 50 mg/l den fazla nitrat içerdiği tespit edilmiştir.

Tablo 68: NİBİS Kayıtları

Yüzey/Yeraltı	Numune Alım Sıklığı	Numune Alınan Nokta Sayısı	Numune Sayısı	Nitrat Kirliliği Tespit Edilen Numune Sayısı
Yeraltı Suyu	3 Ay	17	34	13
Yüzey Suyu	1 Ay	17	136	-
Toplam		34	170	13

3.5. ARAZİ EDİNDİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

3.5.1. Tarımsal Arazinin Satış Yoluyla Devir İşlemleri

5403 sayılı Kanun ve 6537 sayılı Kanun kapsamında bölünemez parsel büyüklükleri belirlenmiştir. İfraz ve satışa konu arazilerin paylaşımı işlemleri yapılmadan önce, 5403 sayılı Kanunun 8. maddesine göre uygun olup olmadığı konusunda kurumumuz görüş bildirmektedir. Tarımsal arazilerin Tarım Bilgi Sistemi, Coğrafi Bilgi Sistemi üzerinden ve yerinde incelemesi yapılarak satış işleminin mümkün olup olmadığına dair tespiti yapılmaktadır.

Tablo 69: 2016 Yılı Tarımsal Arazilerin Satış Yoluyla Devirleri

İlçesi	Satış Yoluyla Mülkiyet Devri İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
	Parsel Sayısı	Alan (Da)	Parsel Sayısı	Alan (Da)	Parsel Sayısı	Alan (Da)
Merkez	1.996	5.334	1.880	4.994	116	340

Tablo 70: Tarımsal Arazilerin Satışı Yoluyla Yapılan Müracaat Sayısı, Parsel (hisse) sayısı

Satış Öncesi Parsel Hisse (Kişi) Sayısı (adet)	Uygun Görülen Hisse (Kişi) Müracaat Sayısı (adet)	Müracaat Sayısı (adet)	Satış Yoluyla Devri Yapılan Toplam Alan (da)
1.996	1.880	722	4.962

Bilecik merkez ilçeye bağlı köylerde 2016 yılında uygun görülen kişi sayısı (hisse sayısı) % 62 civarına düşerek arazilerin toplulaştırılması ile daha etkin verimli kullanımı sağlanmıştır.

Tablo 71: Kuru- Sulu Tarım Arazilerine Satış Yoluyla Yapılan Müracaat Sayısı

Satış Öncesi Parsel Hisse (Kişi) Sayısı (adet)	Uygun Görülen Hisse (Kişi) Müracaat Sayısı (adet)	Müracaat Sayısı (adet)	Satış Yoluyla Devri Yapılan Toplam Alan (da)
1.152	554	529	3.760

Tablo 72: Dikili Tarım Arazilerine Satış Yoluyla Yapılan Müracaat Sayısı

Satış Öncesi Parsel Hisse (Kişi) Sayısı (adet)	Uygun Görülen Hisse (Kişi) Müracaat Sayısı (adet)	Müracaat Sayısı (adet)	Satış Yoluyla Devri Yapılan Toplam Alan (da)
152	70	70	100,50

3.5.2. Mirasa Konu Araziler

Miras yoluyla tarım arazilerinin parçalanarak küçülmesini engellemek amacıyla 6537 Sayılı Kanun 15 Mayıs 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten sonraki ölümlerde Kanunun ilgili maddelerince mülkiyet devri gerçekleştirilmektedir.

Tablo 73: Tarım Arazilerine Mirasa Yoluyla Yapılan Müracaat Sayısı, Parsel sayısı

Satış Öncesi Parsel Hisse (Kişi) Sayısı (adet)	Uygun Görülen Hisse (Kişi) Müracaat Sayısı (adet)	Müracaat Sayısı (adet)	Satış Yoluyla Devri Yapılan Toplam Alan (da)
566	97	61	1.002

Tablo 74: 2016 Yılı Tarımsal Arazilerin Miras ve Satış Yoluyla Devri Tablosu

İlçesi	Satış Yoluyla Mülkiyet Devri İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
	Parsel Sayısı	Alan (Da)	Parsel Sayısı	Alan (Da)	Parsel Sayısı	Alan (Da)
Merkez	1.996	5.334	1.880	4.994	116	340
Bozüyük	405	3.441	378	3.042	27	399
Gölpazarı	1.160	3.590	1.136	3.347	22	240
İnhisar	222	768	213	730	9	39
Osmaneli	704	2.920	694	2.826	10	94
Pazaryeri	341	1.518	338	1.505	3	1.135
Söğüt	417	1.627	412	1.525	5	102
Yenipazar	218	1.050	214	1.004	4	46
Toplam 2016	5.463	20.248	5.265	18.973	196	2.395
Toplam 2015	8.930	23.169	4.938	20.697	291	2.673

Tablo 75: 2016 Yılı Tarımsal Arazilerin Miras Yoluyla Devri Tablosu

İlçesi	Miras Yoluyla Mülkiyet Devri İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
	Parsel Sayısı	Alan (Da)	Başvuru Sayısı	Alan (Da)	Başvuru Sayısı	Alan (Da)
Merkez	566	1.002	52	923	9	79
Bozüyük	54	495	34	434	1	61
Gölpazarı	0	0	0	0	0	0
İnhisar	80	145	80	145	0	0
Osmaneli	0	0	0	0	0	0
Pazaryeri	2	109	2	109	0	0
Söğüt	18	152	18	152	0	0
Yenipazar	5	10	5	10	0	0
Toplam 2016	725	1.914	191	1.774	10	140
Toplam 2015	237	1.538	115	1.371	12	167

3.5.3.Köy Bilgilendirme Toplantıları

5403 ve 6537 Sayılı Kanunun uygulanmasında İlçe Müdürlüklerimizle koordineli olarak çalışılmıştır. İl merkezi ve ilçelerimize bağlı 48 köy ve mahalle muhtarlığında Kanun Hükümleri ile ilgili bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Program dâhilinde diğer ilçe ve köylerimizde bilgilendirme çalışmaları devam etmektedir.

3.5.4. Tarımsal Arazi Vasıf Tespit Çalışmaları

Çiftçilerimizin talep ve itirazlarına istinaden araziler yerinde incelenip vasfı ile ilgili tespitler ve değişiklikler tutanak haline getirilmektedir. 20 adet vasıf tespiti çalışması yapılmıştır.

3.5.5. Tarım Bilgi Sistemi Üzerinden Miras İntikal Takip Çalışmaları

15 Mayıs 2014 tarihli 6537 sayılı kanunun yürürlük tarihinden sonra vefat eden tarımsal arazi sahipleri sisteme online olarak düşmektedir. Sisteme isimleri düşen murislerin mirasçıları tarafından bir yıl içerisinde miras intikal işlemlerini tamamlamayan eş ve çocuklarına yoksa kardeşlerine sistem üzerinden Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından PTT aracılığıyla bildirim yapılacakların tespit edilmesi, intikal yapılanların listelenmesi vb. işlemler yapılmaktadır. Bu kapsamda sistem üzerinden 4702 adet murisin intikal takip işlemleri yapılmıştır.

3.5.6. Yabancılara Tarımsal Arazi Satışı

Bilecik İli, Pazaryeri İlçesi Karadede Köyü'nde hayvancılık projesi kapsamında 153,5 dekarlık arazi için 1 adet müracaattan 26 kişiden 1 kişiye devir işlemi yapılmıştır.

Tablo 76: Yabancılara Arazi Satışı

İlçesi/Köyü	Parsel Sayısı	Alan (Da)	Başvuru Sayısı	Alan (Da)
Pazaryeri/Karadede	26	153,05	1	153,05

3.6. KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

3.6.1. Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerini Desteklenmesi Programı

3.6.1.1. Genç Çiftçi Projesi Tebliğ Çalışmaları

03.06.2011 tarihli ve 639 Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 18.04.2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanunu ve 16.02.2016 tarih ve 2016/8540 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Karara dayanılarak hazırlanmıştır. İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirmelerde, 699 adet başvurudan 134 adet başvuru sahibi hibe sözleşmesi imzalamıştır.

Tablo 77: Genç Çiftçi Projesi Tebliğ Çalışmaları

İlçesi	Bitkisel Üretim Projeleri					Hayvansal Üretim Projeleri					Toplam Proje Sayısı
	Meyve-Bağ- Üzümü		Sebze		Mantar	Küçük Baş Hayvancılık		Arı	Besi Danası	Damızlık Dişi Düve	
	Kapama Meyve Bahçesi	Bağcılık ve Üzümü (Çilek) Bitkiler	Kontrollü Örtü Altı Meyve	Kontrollü Örtü Altı Sebze	İstiridye Kayın Mantarı	Kıvırcık Koyunu	Kıl Keçisi			Simmental Montofon Clavel Irkı	
Bozüyük	1					4		1	9	6	21
Gölpazarı						2			9	4	15
İnhisar				11			1		1	2	15
Merkez				1		3			5	5	14
Osmaneli	5	2	2		1	2			8	4	24
Pazaryeri						1			7	6	14
Söğüt	2	1		4		1			4	4	16
Yenipazar	2					1			8	4	15
Toplam	10	3	2	16	1	14	1	1	51	35	134
Proje Sayısı	32					15		1	86		134

İl genelinde 101 çiftçimize 516 baş büyükbaş ile 600 baş küçükbaş hayvan hibe edilmiştir. İlimiz genelinde toplamda 86 adet büyükbaş hayvan yetiştiriciliği projesi, 15 adet küçükbaş hayvan yetiştiriciliği projesi ile 18 adet Örtü altı projesi, 1 adet Kayın Mantarı yetiştiriciliği projesi, 10 adet Kapama Bahçe Kurulumu Projesi, 3 adet Çilek yetiştiriciliği projesi ile 1 adet Arıcılık projesi yapılmış olup, toplamda 4.020.000,00 TL tutarındaki 134 adet Genç Çiftçi Projesi gerçekleştirilmiştir.

3.6.2. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Çalışmaları

3.6.2.1. Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Programı

3.6.2.1.1. (9. ETAP) (2014/43 No'lu Tebliğ) Çalışmaları

9. Etap Tebliği 2014 yılında 26.10.2014 tarihli ve 29157 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Tebliğe göre son başvuru tarihi olan 12.02.2015 tarihine kadar Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar kapsamında toplam proje tutarı 29.914.764,00 TL ve hibeye esas proje tutarı 25.654.098,00 TL olan 27 adet başvuru yapılmıştır.

İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda bu başvurulardan toplam proje tutarı 11.844.133,00 TL olan 12 adet başvuru sahibi hibe sözleşmelerini imzalamıştır.

Tablo 78: 9. Etap Proje Gerçekleşmeleri ve Ödenen Hibe Tutarları

Proje Konusu	Tamamlanan Proje Sayısı	Tamamlanmayan Proje Sayısı	Hakedişe Esas Gerçekleşme Tutarı			Ödenen Hibe Tutarı (TL)
			İnşaat (TL)	Makine Ekipman (TL)	Toplam (TL)	
Kanatlı Eti Üretimine Yönelik Projeler	4	4	5.342.022,00	1.161.762,00	6.503.784,00	3.251.892,00
Hayvansal Ürünlerin İşlenmesi Depolanması ve Paketlenmesi	1	-	553.284,00	795.620,00	1.348.904,00	674.452,00
Su Ürünlerin İşlenmesi Depolanması ve Paketlenmesi	1	-	-	624.500,00	624.500,00	312.250,00
Toplam	6	-	5.895.306,00	2.581.882,00	8.477.188,00	4.238.594,00

3.6.2.1.2. (10. ETAP 2015/16 No'lu Tebliğ) Çalışmaları

10. Etap Tebliği 2015 yılında 30.04.2015 tarihli ve 29342 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Tebliğde değişiklik yapan 01.06.2016 tarihli ve 29709 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2016/20 No'lu Tebliğ ile projelerin tamamlanma tarihi 03.10.2016 tarihine kadar uzatılmıştır.

Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar kapsamında toplam proje tutarı 28.712.139,00 TL ve hibeye esas proje tutarı 26.861.696,00 TL olan 28 adet başvuru yapılmıştır. İl Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda toplam proje tutarı 18.251.231,00 TL ve hibeye esas proje tutarı 16.454.098,00 TL olan 17 adet başvurunun tamamına hibe desteği verilmesine karar verilmiştir. Hibe Sözleşmesi imzalanan projelerden 14 adet proje tamamlanmış ve faaliyete geçmiştir. Tamamlanan bu projelerden 12 adet proje sahibi yatırımcıya hibe ödemesi yapılmış, 2 adet proje sahibi yatırımcı ise hibe talebinde bulunmadan projenin tamamlamıştır. Kalan 3 adet projenin inşaat ve makine ekipman montaj işlemleri devam etmektedir.

Tablo 79: 10.Etap Proje Gerçekleşmeleri ve Ödenen Hibe Tutarları

Proje Konusu	Tamamlanan Proje Sayısı	Hakedişe Esas Gerçekleşme Tutarı			Ödenen Hibe Tutarı (TL)
		İnşaat (TL)	Makine Ekipman (TL)	Toplam (TL)	
Kanatlı Eti Üretimine Yönelik Projeler (Etlik Piliç)	13	8.028.767,00	2.250.142,00	10.278.909,00	5.139.455,00
Küçükbaş Hayvancılık (Koyun) Yetiştir. Proj.	1	499.377,00	48.280,00	547.657,00	273.828,00
Toplam	14	8.528.144,00	2.298.422,00	10.826.566,00	5.413.283,00

3.6.2.3. 11.Etap (2016/37 No'lu Tebliğ) Çalışmaları

Bu tebliğ 21.10.2016 tarihli ve 29864 sayılı Resmi gazetede yayımlanmış, tebliğde değişiklik yapan 03.12.2016 tarihli ve 29907 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2016/51 No'lu Tebliğ ile son başvuru tarihi 29.12.2016 tarihinde sona ermiştir. Tebliğ kapsamında 21 adet proje için çalışmalar başlamıştır.

3.6.2.4. Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi Programı

Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında 2015 ve 2016 yıllarında Tebliğ yayımlanmamıştır.

3.6.2.5. Bireysel Sulama Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi Programı

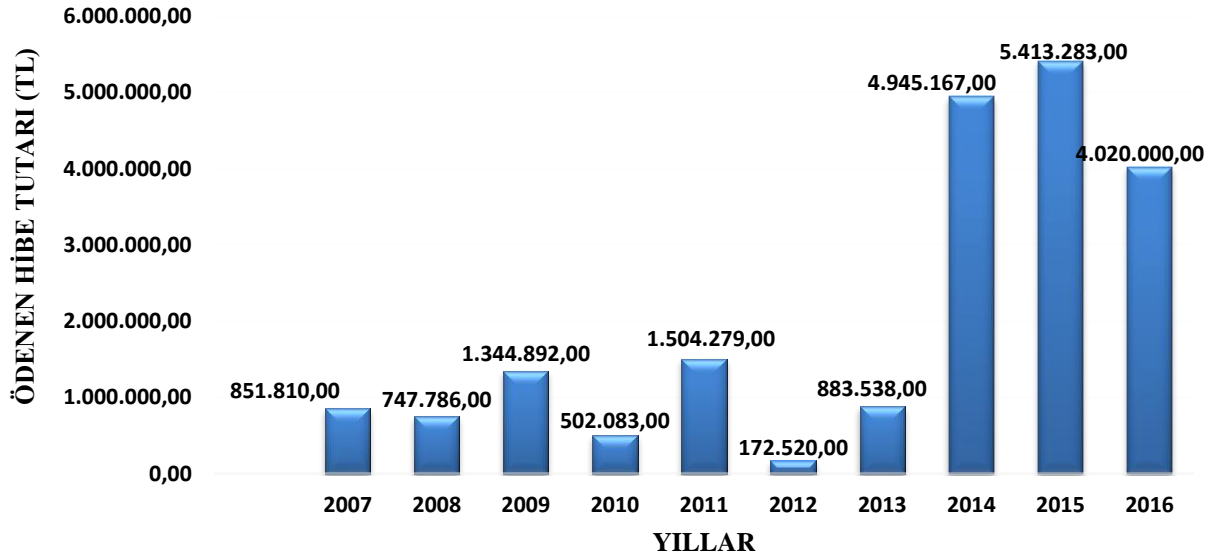
Bu program kapsamında 2016 yılında en son çıkan tebliğ, 29.04.2016 tarihli ve 29698 sayılı Resmi gazetede yayımlanan 2016/13 No'lu Tebliğ'dir. Bu tebliğ kapsamında son başvuru tarihi olan 13.06.2016 tarihine kadar ilimizde başvuru olmamıştır.

2016/13 No'lu Tebliğ; 01.01.2016 tarihi ile 31.12.2020 tarihleri arasındaki 5 yıllık süreyi kapsamakta olup, bu süre içerisinde başka tebliğ yayımlanmayacaktır. Program kapsamındaki başvurular her yıl 1 Ocak tarihinden başlayarak 45 gün içerisinde başvuru sahipleri tarafından Tebliğe ve uygulama rehberine göre dosya halinde tek nüsha olarak elden İl Müdürlüğümüze teslim edilerek yapılacaktır.

Tablo 80: KKYDP Kapsamında Uygulanan Proje Sayıları ve Ödenen % 50 Hibe Desteği İcmali

Yıllar	Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar			Makine Ekipman Alımları			Tarla İçi Bireysel-Sulama Ekip.		Toplam Ödenen Hibe Tutarı (TL)
	Başvuru Sayısı	Uyg. Proje Sayısı	Hibe Tutarı (TL)	Başvuru Sayısı	Uyg. Proje Sayısı	Verilen Hibe Tutarı(TL)	Proje Sayısı	Verilen Hibe Tutarı (TL)	
2007 3.Etap	11	3	513.406,00	14	12	316.607,00	5	21.797,00	851.810,00
2015 10.Etap	28	17	5.413.283,00	Tebliğü Yayınlanmadı.			0	0	5.413.283,00
2016 11.Etap	Başvurular devam etmektedir.			Tebliğü Yayınlanmadı.			0	0	0,00
2015-2016 Toplam	28	17	5.413.283,00	-	-	-	0	0	5.413.283,00

Grafik 18: Yıllar İtibariyle Ödenen Hibe Tutarları(TL)

Not:2016 yılında ödenen 4.020.000,00 TL hibe tutarı genç çiftçi projesi ödeneğidir.

3.6.3. Örgütlenme Çalışmaları

3.6.3.1. Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Birlikler

2016 yılı içerisinde 39 adet Tarımsal Amaçlı Kooperatif ile 4 adet Üretici Birliği, 2 adet yetiştirici birliğinin olağan ve olağanüstü genel kurul toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin veya Ortaklarının Muaccel Hale Gelen Bakanlıkça Muacceliyet Oluru Alınmış Borçlarının yeniden yapılandırılarak 5 Yıl taksitlendirilmesine dair "19.08.2016 Tarih ve 29806 Sayılı Resmi Gazetede Yayımlanan 6736 Sayılı Kanun" kapsamında, Pazaryeri İlçesi Merkez ve Bozüyük İlçesi Kandilli ve Dodurga Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin 78 ortağına ait kredi borçlarının yapılandırılması işlemleri gerçekleştirilmiştir.

5200 Sayılı Üretici Birlikleri Kanunu Kapsamında müracatı yapılan Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliğinin kuruluşu ile ilgili işlemler başlatılmış olup, süreç devam etmektedir.

Tablo 81: 2016 Yılı Tarımsal Örgütlenme

	Kooperatif-Birlik	Kooperatif Türü	Sayısı
1	Tarımsal Amaçlı Kooperatif Sayıları	Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri	30
	Toplam : 44 adet	Tarımsal Sulama Kooperatifleri	13
		Su ürünleri Kooperatifleri	1
2	Tarımsal Üretici Birlikleri Toplam : 5 adet.	Süt Üreticileri Birliği	1
		Et Üreticileri Birliği	1
		Meyve Üreticileri Birliği	1
		Sebze Üreticileri Birliği	1
		Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği	1
3	Islah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri Toplam : 3 adet	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	1
		Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği	1
		Arı Yetiştiricileri Birliği	1
Toplam			52

Tablo 82: Örgütlenme Çalışmaları

Sıra No	Çiftçi Örgütü İsmi	2016 Yılı Mevcut Örgüt Sayısı	Kuruluşu yapılan Örgüt Sayısı	Kapatılan Örgüt Sayısı	Genel Kurulu Yapılan Örgüt Sayısı	Genel Kurul Yapmayan Örgüt Sayısı	2016 Yılında Kooperatif Proje	İntibak izni verilen Örgüt Sayısı	Genel Kooperatifçilik Eğitimi Yapılan Çiftçi Sayısı
1	Tarımsal Amaçlı Kooperatifler	44	0	1	39	5	0	0	1538
2	Islah Amaçlı Birlikler	3	0	0	2	1	0	0	315
3	Üretici Birlikleri	5	0	0	4	0	0	0	120
Toplam		52	0	1	45	6	0	0	1973

3.7. KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

3.7.1. İstatistik Çalışmaları

3.7.1.1. Bitkisel Üretim İstatistikleri

Bitkisel Üretim İstatistikleri, tarımsal ürünlere ilişkin İl Müdürlüğümüz ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından İstatistik Veri Ağı Sistemine (İVA) girişi yapılan bilgilerdir. Bitkisel üretim istatistikleriyle tarla ürünleri, meyve, sebze ve örtü altı üretimine ilişkin alan, üretim, verim ve ağaç sayısına ait veriler derlenmekte olup yılda üç kez tahmin girişleri yapılmaktadır. İstatistik Veri Ağı 2016 yılı bitkisel üretim istatistikleri sistem girişleri tamamlanmıştır.

3.7.1.2. Hayvansal Üretim İstatistikleri

Hayvansal üretim istatistikleri, yıl içinde yürütülen çalışmalar aracılığıyla derlenen verileri kapsamaktadır. Bu kapsamda İl Müdürlüğümüz ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından İstatistik Veri Ağı Sistemine (İVA) veri girişleri yapılmaktadır. 2016 yılı İstatistik Veri Ağı Hayvansal Üretim İstatistikleri sistem girişleri tamamlanmıştır.

3.7.1.3. Tarım Alet Makine Sayıları İstatistikleri

Tarımsal alet ve makinelere ilişkin veriler İl Müdürlüğümüz ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından İstatistik Veri Ağı Sistemine (İVA) girişi yapılan bilgilerdir. Tarımsal alet ve makine sayılarına ilişkin veriler yıl sonu itibarıyla ve yılda bir defa toplanarak İVA sistemine girişi yapılmaktadır. 2016 yılı İstatistik Veri Ağı tarım alet makine istatistikleri veri girişleri tamamlanmıştır.

3.7.1.4. Tarımsal Fiyat İstatistikleri İstatistik Bilgi Sistemi (İBS)

Tarımsal faaliyetlerle uğraşan kesimin satın alma gücünde ve ekonomik refahında zaman içinde meydana gelen değişmelere ilişkin hesaplamalar yapabilmek amacı ile aylık bazda İl ve İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri tarafından ÇEF (Çiftçinin Eline geçen Fiyat) ve ÇÖF (Çiftçinin Ödediği Fiyat) olmak üzere fiyatlar iki başlık altında derlenmektedir.

2016 yılında İstatistik Bilgi Sistemi (İBS) Tarımsal fiyatların derlenmesi sahada yapılan çalışmalar sonucunda her ayın 14. günü ve 26. günü olmak üzere çiftçiler ve bayilerle görüşülerek derlenen fiyatlar İBS sistemine haftalık olarak girişleri yapılmıştır. Sisteme girişi yapılan verilerin doğruluğu ürün fiyat kaynakları telefonla TÜİK elemanları tarafından aranarak kontrolü yapılmaktadır. 11 Nisan 2016 tarihinde İBS ilçe sorumluları ve TÜİK görevlilerinin katılımı ile Müdürlüğümüz toplantı salonunda İstatistik Bilgi Sistemi toplantısı gerçekleştirilmiştir.

3.7.2. Ürün Maliyetleri Çalışmaları

İlimizde yetişen ürünlere (tarla, meyve, sebze) ait maliyet çalışmaları her yıl ürün hasatının sonrasında sahada yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanmaktadır. Üretim maliyetleri hesaplamaları yapılırken ürünlerin Bilecik şartlarında sulu ve kuru yetiştirebilme şartları dikkate alınarak hesaplamalar yapılmaktadır. 2016 yılı içerisinde Bilecik Asliye Hukuk Mahkemesinin ve diğer kurumların farklı tarihlerde istediği hububat, sebze ve meyve ürün maliyet hesaplamaları ile ilgili resmi yazılarına cevap verilmiştir. 2016 yılı tarla, meyve, sebze ürünlerinde maliyet hesaplama çalışmaları tamamlanmıştır.

3.7.3. Maliyet Otomasyon Sistemi Çalışmaları

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsünün başlattığı Maliyet Otomasyon Sistemi (MOSİS) veri girişleri, Enstitünün belirlediği buğday, arpa, şekerpancarı, yeşil mercimek, silajlık mısır, vişne, kiraz, bezelye, aspir, karpuz, kavun, ayva ve şeftali gibi ürünlerde maliyet anket çalışmaları tamamlanmış, merkez ve ilçe sorumlularınca MOSİS sistemine veri girişleri yapılmıştır. 144 adet çiftçi maliyet anketinin veri giriş kontrolleri yapılarak onaylanmıştır.

3.7.4. Tarımsal Maliyet Sistemi (TAMSİS) Çalışmaları

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü faaliyet konularından olan tarımsal ürün maliyetlerinin TAMSİS sistemine girişleri tamamlanmış olup, kontrolleri Şube Müdürlüğümüzce yapılarak onaylanmıştır.

3.7.5. Tarımsal Yayım Projeleri Çalışmaları

3.7.5.1. Tarımsal Yayım Hizmetleri Desteklenmesi Projesi

Tarımsal Yayımı Geliştirme Projesi kapsamında tarımsal yayım faaliyetlerini etkinleştirmek ve bilginin doğrudan çiftçiye zaman ve mekân sınırı olmaksızın ulaşabilmesini sağlamak amacıyla eğitim ve yayım faaliyetlerinde bulunmaktadır. İl Müdürlüğümüzce yıl boyunca 4.921 çiftçimiz çeşitli yayım faaliyetleri ile eğitilmiştir.

Tablo 83: 2016 Yılı Yayım Faaliyetleri

Faaliyet	Adet	Çiftçi Sayısı
Çiftçi Toplantısı	143	2.428
Çiftçi Yarışması	1	500
Demonstrasyon	46	286
Çiftçi Kursları	7	285
Panel, Fuar, Çiftçi İnceleme Gezileri	15	1.422
Toplam	212	4.921

Tablo 84: 2016 Yılı Demonstrasyonları

Demonstrasyonlar	Demonstrasyon Sayısı	Çiftçi sayısı
Çerezlik Ayçiçeği Çeşit Demonstrasyonu	3	12
Yağlık Ayçiçeği Demonstrasyonu	3	55
Zeytinde Budama Demonstrasyonu	1	12
Şeftali Ağaçlarında Doğu Meyve Gv. Mücadelesi	11	110
Ayva ve Elma İ Kurdu Mücadelesi	4	53
Şerbetçiotu Demonstrasyonu	6	20
Kekik Çeşit Demonstrasyonu	1	1
Yem Bitkisi Demonstrasyonu	2	3
Ayçiçeği Demonstrasyonu	1	1
Kinoa Demonstrasyonu	2	7
Barbunya Çeşit Demonstrasyonu	4	4
Damla Sulama Uygulaması	4	4
Entegre Mücadele Uygulama	4	4
Toplam	46	286

3.7.6. Çiftçi Yarışması

Pazaryeri İlçesinde alternatif ürün olarak yetiştirilen ve çiftçiler tarafından benimsenen mallı ilek yetiştiriciliğinin ilk hasat günü için 03.06.2016 tarihinde ilek yarışması düzenlenmiştir.

3.7.7. Çiftçi Kursları

Tablo 85: 2016 Yılı Çiftçi Kursları

Çiftçi Kursları	Kurs Sayısı	Katılan Çiftçi Sayısı
Şeftali Yetiştiriciliği Kursu	1	25
Besi Sığırçılığı Yetiştiriciliği	3	186
Süt Sığırçılığı Yetiştiriciliği	1	25
Kavun Yetiştiriciliği Kursu	1	24
Seracılık Kursu	1	25
Toplam	7	285

3.7.8. Düzenlenen Etkinlikler

Tablo 86: Çiftçi İnceleme Gezileri, Teşvik Müsabakaları, Sergiler, Konferanslar, Paneller ve Diğer Benzeri Faaliyetlere Ait Uygulama Raporu

Faaliyetin Konusu	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı	Düzenlendiği Yer
Tarım ve İnsan Resim Sergisi	1	45	Bilecik Kültür İl Müdürlüğü Galeri Salonu
Eskişehir Tarım Fuarı	1	40	Eskişehir
Bursa Tarım Fuarı	1	102	Bursa
Milli Tarım Buluşması	1	44	Ankara
Halk Meclis Toplantısı	2	300	Pazaryeri
Konya Tarım ve Hayvancılık Fuarı	1	30	Konya
Karacabey İlçesine Teknik Gezi	1	15	Bursa
4 Yapraklı Yonca Eğitimleri	6	546	Merkez
Kızıldamlar Kabak Festivali	1	300	Kızıldamlar
Toplam	15	1.422	

3.7.9. Kadın Çiftçilerle İlgili Çalışmalar

3.7.9.1. Kadın Çiftçi Eğitimleri

Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi Eylem Planı çerçevesinde 12 Ocak 2016 tarihinde başlayan 7 haftalık eğitim sürecinde kadın çiftçilerimize kurumumuz personelleri tarafından; Zeytin Hastalıkları, Kiraz Yetiştiriciliği, Büyükbaş Hayvan yetiştiriciliği, Ahır Hijyeni ve Zoonoz Hastalıklar, Gıdalarda Besin Kayıplarının Önlenmesi, Alo 174 ve Gıda Muhafazası, Bitkisel Üretimde Kimyasal Mücadele Yöntemleri, Aile İçi İletişim, Aile İçi Şiddet ve Kadın Hakları konularında eğitim toplantıları yapıldı. Halk Sağlığı Uzmanlarınca obezite, sağlıklı yaşam ve kadın hastalıkları konularında, KOSGEB uzmanlarınca KOSGEB destekleri konularında sunumlar yapılmıştır.

Müdürlüğümüzce "15 Ekim Dünya Çiftçi Kadınlar Günü" münasebetiyle; 14 Ekim 2016 tarihinde ilimiz kadın çiftçilerinin katılımıyla Türkiye'nin en büyük tarım fuarı organizasyonu olan Bursa Tarım Fuarına gezi düzenlenmiştir. Kırsal Alanda Kadın Örgütlenmesi teşvik etmek amacıyla Merkez İlçe Deresakarı ve Yeniköyde toplantılar yapılmıştır.

Tablo 87: 2016 yılı Kadın Çiftçi Eğitim Faaliyetleri

Faaliyet Yeri	Toplantı Sayısı (Adet)	Katılımcı Sayısı
Merkez Vezirhan Beldesi	13	46
Merkez Bayırköy Beldesi	3	21
Merkez Dereşemsettin Köyü	3	23
Merkez Deresakarı Köyü	1	11
Merkez Yeniköy Köyü	1	17
Toplam	21	118

3.7.10. Çocuk Eğitimleri İle İlgili Çalışmalar

3.7.10.1. Lider Çocuk Tarım Kampı

2016 yılı Lider Çocuk Tarım Kampı faaliyetleri bu yıl Ertuğrul Gazi İlkokulunda dereceye giren 4. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Tarım, Tarladan Soframıza Gıdanın Üretim Aşamaları, Bakliyat ve Bakliyatın Beslenmemizdeki Önemi, Sağlıklı Beslenme gibi konularda konu uzmanlarınca sunumlar öğrencilere yapılmıştır. Program kapsamında 3 gün boyunca Erşan Et ve Et Ürünleri A.Ş., Osmaneli CP Standart Gıda Tesisleri, Osmaneli Yalova Tarım A.Ş. Subaşı Pelitözü Tesisleri ve Merkez Yeniköydeki Kiraz Bahçelerine gezi düzenlenmiştir. Lider Çocuk Tarım Kampı yapılan sertifika töreni ile sona ermiştir.

Tablo 88: 2016 Yılı Okul Eğitimleri

Faaliyet	Toplantı Sayısı	Katılımcı Sayısı
Organik Tarım İyi Tarım ve Gıda Güvenliği Tanıtım Etkinliği	3	150
Obezite ve Sağlıklı Beslenme	1	90
4 Yapraklı Yonca Eğitim Projesi	6	546
2016 Yılı Tarım Çocuk Kampı	1	13
Toplam	11	799

3.7.11. Tarım ve İnsan Resim Sergisi

Bakanlığımız Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı tarafından her yıl geleneksel olarak düzenlenen "Tarım ve İnsan" konulu fotoğraf sergisinin açılışı ilimizde 05.04.2016 tarihinde yapılmıştır. Sergilenmeye layık görülen 60 fotoğraf ilimizde fotoğraf severlerin beğenisine sunulmuştur.

3.7.12. Tarımsal Yayım ve Danışmanlık İl Teknik Komite Toplantısı

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik Hükümleri gereğince 2015 yılı 2.dönem destekleme ödemeleri ile ilgili olağan İl Teknik Komite Toplantısı 24 Haziran 2016 tarihinde yapılmıştır. 2015 yılı destekleme ödemeleri kapsamında Bilecik Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Birliğine 30.600 TL, Gölpazarı Ziraat Odasına Başkanlığına 24.000 TL, Yenipazar Ziraat Odası Başkanlığına 12.000 TL olmak üzere toplam 333 adet tarımsal işletme için 66.600 TL TYD destekleme ödemesi yapılmıştır.

3.7.13. Tarım Danışmanları

2016 yılında Yenipazar Ziraat Odasında 1 Tarım Danışmanı, Merkez İlçe Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliğinde 2 Tarım Danışmanı toplam 220 adet tarımsal işletmeye danışmanlık hizmeti vermektedir.

3.7.14. Kitle Yayım Vasıtaları Üretim ve Dağıtım

2016 yılında ulusal çapta düzenlenen fuarlar, etkinlikler, yenilikler, hizmetler afiş ve davetiyelerle çiftçilerimize duyurulmuştur. Ayrıca Bakanlığımız tarafından değişik konularda hazırlanan 493 sirküler mektup, 330 broşür, 525 liflet, 206 kitap, 30 afiş, 24 slayt seti, 196 cd dağıtımı yapılmıştır. Bakanlığımız ve Müdürlüğümüz faaliyetlerini içeren fotoğraf, gazete, afiş, broşür ve ilanları panolarımızda ve basın-yayın organlarında halkımızın bilgisine sunulmuştur.

3.7.15. Basın ve Enformasyon Çalışmaları

Basın ve Enformasyon Çalışmaları kapsamında, müdürlüğümüz faaliyetlerinin fotoğraflanması, web sitesinin yayını ve güncelleme işlemleri yapılmaktadır. İl Müdürlüğümüz web sitesinde 2016 yılında toplam 145 haber, 93 duyuru yayınlanmış yerel gazetelere ve Bakanlığımız web sitesine gönderilmiştir.

3.7.16. Tarımsal İşletme Danışmanlığı (TİD)

Bakanlığımız taşra teşkilatında yer alan il ve ilçe Müdürlüklerinin daha verimli ve etkin çalışma yürütebilmesi amacıyla "Tarımsal İşletme Danışmanı (TİD)" işletme bazlı çalışma modeline geçilmesi kararlaştırılmıştır. TİD çalışma modeliyle; tarımsal işletmelerin giderlerini azaltarak tarımsal üretim değerini, kaliteyi ve gelirlerini artırmak, tarımsal verilerin doğru tespitini yapmak, çiftçinin teknik bilgiye ve hizmete ulaşımını kolaylaştırmak amaçlanmıştır. Bu kapsamda yıl boyunca tarım takvimine uygun olarak bitkisel ve hayvansal konularda çiftçilerimize bilgilendirmeler yapılmış, işletme ziyaretleri yapılmıştır. İlimizde TİD çalışmaları kapsamında 46 Ziraat Mühendisi ve 33 Veteriner Hekim görev yapmaktadır. 2016 yılında toplam 5.513 tarımsal işletme, 3.351 hayvancılık işletmesi ziyaret edilmiştir.

3.7.17. TÜKAS (Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi) Çalışmaları

TÜKAS çalışmaları kapsamında personel görevlendirmeleri yapılmış olup, TÜKAS sistemine dahil olmayan personellerimize ait bilgilerin sisteme dahil edilmesi için Bakanlığımıza gönderilmiştir. Bakanlığımızdan gerekli talimatların gelmesi halinde TÜKAS çalışmaları başlatılacaktır.

3.7.18. İl Grup ve Bölge Grup Toplantıları

Bakanlığımızca yürütülmekte olan tarımsal yayım çalışmalarının daha etkili ve verimli hale getirilmesi, gelişen tarım teknolojilerinin çiftçilerin kullanımına sunulması, taşra ile merkez arasındaki bağı güçlendirilmesi amacıyla 2000 yılında bu çalışma başlatılmıştır.

Bu kapsamda, Şube ve İlçe Müdürlerinin katılımıyla 15.01.2016 tarihinde İl Müdürlüğümüz Sosyal Tesisler Toplantı Salonunda Yıl Sonu Değerlendirme Toplantısı düzenlenmiştir.

3.7.19. Hizmet İçi Eğitimler

2016 yılı içerisinde Müdürlüğümüz personeli HİEBİS üzerinden 126 hizmet içi eğitime başvurmuştur. Hizmet içi eğitim başvurularının 81'i onaylanmış, 44'ü reddedilmiştir. 2016 yılı içerisinde toplam 75 personelimiz hizmetiçi eğitimlere katılım sağlamıştır.

3.7.20. Tarımsal Kuraklık Eylem Planı

2016 yılı kuraklık eylem planı çalışmaları için ilimiz tarımsal üretim bilgileri ile ürün gelişim gözlem raporları aylık periyotlar halinde Bakanlığımıza gönderilmiştir.

İlimiz Kuraklık Eylem Planı hazırlanmasında paydaşımız olan kurum kuruluşların kuraklıkla ilgili verileri ve kuraklık için alınması gereken önlemleri kapsayan Tarımsal Kuraklık Eylem Planı İl Kriz Merkezi Toplantısı; Vali yardımcısı Halil İbrahim ACIR başkanlığında İl Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde 30 Haziran 2016 tarihinde yapılmıştır. Toplantıya Orman ve Su İşleri Müdürlüğü, Halk Sağlığı Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü, Ziraat Odaları, Bilecik Belediyesi, İlçe Belediyeleri, Meteoroloji Müdürlüğü, TMO, D.S.İ Bölge Müdürlükleri Temsilcileri, Sulama Birlikleri ve STK temsilcileri katılmıştır.

3.7.21. Çiftçi Mallarının Korunması

4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkındaki Kanun çerçevesinde, İl Müdürlüğümüze Merkez İlçeden 8 kişi çeşitli nedenlerle başvuru yapmıştır. Yapılan başvurular değerlendirilmiş ve olay mahalinde tespit edilerek tutanak altına alınmıştır. Kanun gereği köy muhtarlıklarınca kurulması gereken problemsiz faaliyetini sürdüren ÇMK ve Murakabe Heyeti olmadığından dilekçe sahipleri adli mercilere yönlendirilmiştir.

3.7.22. Doğal Afetler

Tablo 89: 2016 Yılı İl Geneli Yaşanan Doğal Afetler

İlçe	Köy	Çiftçi Sayısı	Afet Nevi	Alan (Da)	Ürün	Zarar Oranı %
Merkez	1	1	Dolu	20	Kiraz	80
					Şeftali	20
	1	30	Dolu	1150	Ayçiçeği	35-70
					Buğday	35
Gölpazarı	10	156	Don	83	Ceviz	30-40
				88	Erik	
				274	Kiraz	
				136	Şeftali	
Osmaneli	2	35	Dolu	250	Domates	50-60
	1	22		100	Patlıcan	30-35
	2	55		400	Karpuz	45-50
	2	7		40	Kavun	30-35
	2	15		70	Biber	30-35
	2	13		10	Soğan	30
	1	3		10	Sakız Kabağı	30-35
	2	45		350	Buğday	35-40
	2	16		80	Arpa	35-40
	1	6		50	Ayçiçeği	45-50
	2	18		170	Şeftali	30-35
	2	4		30	Erik	30-35
	1	18		152,5	Domates	40-45
	1	15		87,5	Fasulye	40-45
	1	15		65	Biber	40-45
	1	7		140	Ayçiçeği	45-55
	1	1		10	zeytin	30-35
	1	2		29	Bağ	40-45
	1	4		13,5	Armut	45-55
	1	6		30,5	Şeftali	45-50
1	4	21,5	Erik	30-35		
Yenipazar	25	127	Don	593	Ceviz	85
	25	45		129	Erik	75
	25	91		396	Kiraz	80
	25	96		370	Vişne	80
İnhisar	1	1	Fırtına	1	Örtüaltı (Soğan)	60
	1	1	Dolu	30	Ispanak Roka	90
	6	55		500	Nar	60
	7	60		450	Domates- Hıyar -Nar	60
Bozüyük	3	10	Don	150	Ceviz	90
Pazaryeri	1	15	Yangın	12	Vişne	30-80
	1	-		140	Anız	30-80
	1	1		2	Saman Balyası	100
	1	1		1	13 Kovan (Arılı)	100
	1	1		1	30 Kovan (Arısız)	100

3.7.23. Tarımsal Hizmetlerin Desteklenmesi Çalışması

3.7.23.1. Yatırım Plan ve Programları

İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğüne düzenlenen İl Koordinasyon Kurulu toplantısı öncesinde 3.Dönem Yatırım Projeleri İzleme Raporları, İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğüne gönderilmiş, ayrıca internette İKİS girişleri yapılmıştır.

Tablo 90: 2016 Yılı Yatırımcı Kuruluş Dönem Raporu

Projelerin Sektörlere Dağılımı	Değer
Tarım Sektörü	14 adet
Toplam Proje Tutarı	342.100,000TL
Önceki Yıllar Harcaması	328.215,000 TL
Yılı Ödeneği	342.100,000 TL
Dönem Sonuna Kadar Yapılan Harcama	307.898,74 TL
Fiziki Gerçekleşme (%)	90
Nakdi Gerçekleşme (%)	90
Biten Proje Sayısı	0
Devam Eden Proje Sayısı	14 adet

Tablo 91: 2017 Yılı İl Özel İdaresi Yatırım Programı Teklifi

Sıra	Proje Adı	Ödenek (TL)	İhtiyaç(TL)
1	Ceviz Üretimini Geliştirme Projesi	136.000,00	136.000,00
2	Meyveciliği Geliştirme Projesi	215.000,00	215.000,00
3	Malçlı Çilek Projesi	30.000,00	30.000,00
4	Yeni Çeşitlerin Tanıtılması Projesi (Kinoa)	20.000,00	20.000,00
5	İtri ve Tıbbi Bitki Yetiştiriciliği Projesi (Safran)	50.000,00	50.000,00
6	Yem Bitkileri Üretimini Geliştirme Projesi	203.500,00	203.500,00
7	Hububat Üretimini Geliştirme Projesi	177.500,00	177.500,00
8	Alternatif Meyvecilik Geliri (Erik)	15.000,00	15.000,00
9	Alçak Plastik Tünel Projesi	100.000,00	100.000,00
10	Arıcılığı Geliştirme Projesi	25.000,00	25.000,00
Toplam		972.000,00	972.000,00

İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü olarak 2017 yılı içerisinde uygulanacak 10 proje için toplam 972.000,00 TL bütçe talebimiz vardır.

3.7.24. Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA)

2016 yılında 24 çiftçi ile katılım anlaşmaları imzalanmıştır. (ÇMVA) defterlerinin 2016 yılı sistem girişleri tamamlanmıştır.

3.7.25. Fenolojik Gözlem

İlimiz genelinde farklı zamanlarda, farklı ürünlerde ürün gelişim dönemleri takip edilmektedir. Bu kapsamda ilçelerin kendi bölgelerini temsil eden ürünleri için hazırladıkları raporlar her ay Bakanlığımıza gönderilmektedir.

3.8. İDARİ VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

3.8.1. Bina, Lojman ve Diğer Tesis Sayıları

Tablo 92: Bina ve Lojman Durumu

Teşkilatlandığı İlçe Sayısı	Lojman Sayısı	Toplantı Salonu Sayısı	Hizmet Binası Sayısı			Toplam Araç Sayısı	
			Hükmet Binası içinde (Adet)	Mülk (Adet)	Kira (Adet)	Araç Sayısı	İş Mak. (Adet)
8	30	1	2	7	-	26	1

3.8.2. Araç Sayısı

Tablo 93: 2016 Yılı Araç Bilgi Durumu

Kayıtlı Olduğu Bütçe	Araç Durumu
Genel Bütçe	9
Döner Sermaye	3
TAHAGEL	14
Toplam	26